ПЕППІ ДОВГАПАНЧОХА СІДАЄ НА КОРАБЕЛЬ

(пер. О.Сенюк)

Повість (дитяча)

ПЕППІ ХОДИТЬ ПО КРАМНИЦЯХ

Одного чудового весняного дня, коли на небі світило ясне сонце, на деревах щебетали пташки, а по канавах весело дзюрчала вода, Томмі й Анніка прибігли до Пеппі. Томмі взяв із собою кілька грудочок цукру коневі Пеппі, і вони з Аннікою спершу трохи постояли на веранді, погладили й погодували коня, а потім уже зайшли до Пеппі. Пеппі ще спала, поклавши, як завжди, ноги на подушку, а голову сховавши під ковдру. Анніка полоскотала її за ноги й гук.нула:

— Вставай!

Пан Нільсон давно вже встав і тепер сидів на абажурі. Невдовзі ковдра заворушилася, і і-під неї висунулася кудлата руда голова. Пензі розплющила веселі очі й усміхнулася на весь рот.

— Ах, це ви лоскочете мене за ноги! А мені снилося, що це мій татко, негритянський король, мацає, чи немає в мене мозолів.

Вона сіла на край ліжка й заходилася надягати панчохи — одну коричневу, а другу чорну.

— Але звідки візьмуться мозолі, коли носиш он які ходаки, — додала Пеппі й показала на чорні черевики, вдвічі більші за її ступні.

— Що ми сьогодні робитимемо? — запитав Томмі. — У нас з Аннікою вільний день.

— Гм, треба подумати, — мовила Пеппі. — Танцювати навколо ялинки ми не можемо, бо вже танцювали три місяці тому. Та й кататися на ковзанах також не зможемо. Цікаво було б накопати золота, але й цього не можна, бо ми не знаємо, де воно лежить. Тобто, ми знаємо, що на Алясці повно золота, та до нього не дотовпишся через інших шукачів. Ні, треба придумати щось інше.

— Ага, щось цікаве, — мовила Анніка. Пеппі заплела волосся в дві тугі кіски, які стирчали врізнобіч, мов палички. Тоді сказала:

— А що, якби ми пішли до міста? Походили б по крамницях?

— Ми не маємо грошей, — сказав Томмі.

— Зате я маю, — мовила Пеппі. І, на підтвердження своїх слів, відкрила торбу, повну золотих монет. Пеппі взяла їх повну жменю й запхнула в кишеню, пришиту посередині фартушка.

— Я вже готова йти, тільки ще знайду капелюха, — сказала вона.

Але капелюха десь не було. Пеппі зазирнула в ящик з дровами і здивувалась, що там його також немає. Потім заглянула до хлібниці в буфеті, проте знайшла там тільки підв'язку від панчіх, поламаний будильник і скоринку хліба. Нарешті вона пошукала ще на полиці для капелюхів, але там лежала тільки сковорода й шматочок сиру.

— Ну, ніякого тобі ладу! — невдоволено мовила Пеппі. — Нічого не можна знайти! Агов, капелюху, де ти! Ти хочеш іти до міста чи ні? Мерщій показуйся, я не буду на тебе чекати!

Проте капелюх не показувався.

— Ну, як хочеш, про мене. Сиди вдома, як ти такий дурний. Але щоб мені не пхикав, коли я повернуся! — суворо сказала вона.

Невдовзі після цього на шосе, що вело до міста, вибігло троє дітей — Томмі, Анніка й Пеппі з мавпочкою на плечі. Діти були веселі, бо на синьому, чистому небі так гарно сяяло сонечко. Поряд у канаві дзюркотіла вода. Канава була глибоченька.

— Мені так подобаються канави, — сказала Пеппі і, не довго думаючи, залізла у воду, що сягала їй вище колін. Вона побрела по канаві так швидко, що на Томмі й Анніку полетіли бризки.

— Я граюся в корабель! — гукнула Пеппі, але тієї ж миті спіткнулася і впала у воду. — Тобто, в підводного човна, — виправилась вона, підвівшися з води.

— Ти зовсім мокра, Пеппі! — стурбовано сказала Анніка.

— То й що? — відповіла Пеппі. — Хто сказав, що діти неодмінно повинні бути сухі? Адже відомо, що холодна вода загартовує. Це тільки в нас дітям не дозволяють ходити по канавах. У Америці в канавах повно дітей, навіть воді не лишається місця. Вони не вилазять звідти цілий день. Взимку, звичайно, вони замерзають, тільки голови стирчать із криги. Матері приносять їм овочеву юшку й котлети, бо діти не можуть прийти самі на обід. Зате будьте певні, діти в Америці здорові, як дуб!

Того ясного весняного дня містечко було дуже гарне. Між розкиданими абияк будиночками звивалися вузенькі, бруковані камінням вулички. В палісадниках, що були майже біля кожного будиночка, цвіли проліски й крокуси. В містечку було чимало крамничок, і покупців такого погідного дня також не бракувало: дзвоники над дверима, які то відчинялися, то зачинялися, дзеленчали майже безперестанку. Жінки заходили з кошиками й купували каву, цукор, мило та масло. Забігали туди й діти купити лимонаду або пачечку жувальної гумки. Але в

багатьох дітей не було грошей. Вони сумно стояли біля вітрин і не зводили очей з тих чудових ласощів, що були там виставлені.

Десь над полудень, коли сонце світило найяскравіше, на головній вулиці містечка з'явилося троє дітей. Це були Томмі, Анніка й Пеппі, мокра-мокрісінька Пеппі, з якої стікала вода. Всюди, де вона ступала, залишався мокрий слід.

— Ой, які ми щасливі! — раділа Анніка. — Гляньте, скільки всього виставлено, а в нас повна кишеня золотих монет!

Томмі теж, коли уявляв собі, скільки вони всього накуплять, підстрибував з радощів.

— Так, мабуть, треба вже починати купівлю, — мовила Пеппі. — Найперше я хочу купити піаніно.

— Піаніно? — здивувався Томмі. — Ти ж не вмієш на ньому грати, Пеппі!

— Не знаю, я ще не пробувала, — відповіла Пеппі. — Не мала нагоди спробувати, бо не було піаніно. А я тобі скажу, Томмі: треба дуже довго вправлятися, щоб навчитись грати на піаніно без піаніно.

Крамниці з піаніно їм не трапилося, зате вони опинились біля парфюмерії. У вітрині вони побачили велику банку мазі від ластовиння, а поряд — картку з написом: "ВАС ТУРБУЄ ЛАСТОВИННЯ?"

— Що там написано? — спитала Пеппі. Вона не могла прочитати такого довгого речення, бо не хотіла ходити до школи, як інші діти.

— Там написано: "Вас турбує ластовиння?" — прочитала Анніка.

— Ти ба! — здивувалася Пеппі. — Що ж, на чемне запитання треба чемно її відповісти. Заходьмо!

Пеппі відчинила двері й зайшла всередину в супроводі Томмі й Анніки. За прилавком стояла літня жінка. Пеппі підступила до неї і твердо мовила:

— Ні!

— Що ти бажаєш? — спитала жінка.

— Ні! — ще раз мовила Пеппі.

— Я не розумію, що ти маєш на думці, — сказала жінка.

— Ні, мене не турбує ластовиння,

Тепер жінка зрозуміла Пеппі, але вона глянула на неї й вигукнула:

— Дитино моя, та ти ж уся в ластовинні!

— Так, але воно мене не турбує. Воно подобається мені. До побачення! — Пеппі рушила до виходу, проте в дверях обернулася й гукнула:-Але якщо у вас є така мазь, від якої виступає ще більше ластовиння, то пошліть мені додому вісім банок!

Поряд з парфюмерією була крамниця жіночого одягу.

— Бачу, поблизу немає цікавіших крамниць, отже почнемо купувати тут, — сказала Пеппі.

Діти зайшли до крамниці — попереду Пеппі, за нею Томмі, а позаду Анніка. Найперше вони побачили гарний манекен, одягнений у блакитну сукню.

— Гляньте, мабуть, це та жінка, що завідує крамницею, — мовила Пеппі. — Я дуже рада познайомитися з тобою, — звернулася вона до манекена й схопила його за руку.

Та лихо! Рука манекена не витримала щирого потиску Пеппі, відламалася й випала з шовкового рукава. Томмі затремтів з ляку, Анніка мало не заплакала. До дітей відразу підбіг продавець і сердито напався на Пеппі, що тримала довгу руку манекена.

— Тихо, не кричи! — сказала Пеппі, коли він замовк, щоб передихнути. — Я думала, що це крамниця самообслуговування. І хотіла купити собі цю руку.

Продавець ще дужче розсердився і сказав, що манекен не продається. А якби й продавався, то саму руку не можна купити. Але Пеппі й так доведеться заплатити за весь манекен, бо вона його зламала.

— Дуже дивно! — мовила Пеппі. — Добре, що хоч не скрізь так торгують. Уяви собі, що мені захочеться печені і я піду по шматок м'яса до різника, а він скаже, щоб я купувала цілу свиню!

З цими словами Пеппі недбалим порухом витягла з кишені дві золоті монети й кинула їх на прилавок.

Продавець занімів з подиву.

— Може, ваша лялька коштує дорожче? — запитала Пеппі.

— Ні, ні, звичайно, багато дешевше, — відповів продавець і ввічливо вклонився.

— То візьми собі здачу й купи на неї своїм дітям цукерок, — сказала Пеппі й рушила до дверей.

Продавець кинувся за нею, ще раз уклонився і спитав, куди послати манекен.

— Мені потрібна тільки ця рука, і я візьму її з собою, — відповіла Пеппі. — А решту манекена розбери на частини й роздай бідним. До побачення.

— Навіщо тобі ця рука? — запитав Томмі, коли вони були вже на вулиці.

— Ти ще й питаєш! Хіба в людей не буває штучних зубів, штучного волосся? І штучні носи бувають. То чому б мені не мати штучної руки? І щоб ти знав, мати три руки дуже зручно. Коли ми з татом ще плавали по морях, то пам'ятаю, раз попали в таке місто, де всі люди мали по три руки. Чудово, правда ж? Уявляєш собі, вони обідають і тримають в одній руці виделку, а в другій ножа, а тут раптом захочеться подлубатись у носі або почухатись у вусі. Так, непогано вони придумали з тією третьою рукою. Скільки часу виграють собі!

Пеппі задумалася, потім невдоволено сказала:

— Ох, я знов брешу! Дивно, але брехня з мене так і рветься, ніяк я не можу її стримати. Щиро казати, в тому місті люди не мають третьої руки. Мають тільки по дві, як і всі.

Вона замовкла, а за хвилю додала:

— Навіть чимало з них мають, по одній руці. Так, не буду більше брехати, скажу відверто, що вони взагалі не мають рук і коли хочуть їсти, то нахиляються до тарілки й хлебчуть з неї. А почухатись у вусі зовсім не можуть і мусять просити допомоги в своїх матерів. Он як там люди живуть.

Пеппі невдоволено похитала головою.

— Я справді ніде не бачила так мало рук, як у тому місті. Але зі мною завжди так. Раз у раз я щось вигадую, щоб звернути на себе увагу, от і набрехала про людей з трьома руками, коли в них зовсім немає рук.

Пеппі пішла далі вулицею, тримаючи під пахвою руку від манекена. Перед вітриною кондитерської вона зупинилася. Там уже стояла ціла зграя принишклих дітлахів і зачаровано дивилася на ласощі, виставлені за шибою: великі банки з червоними, синіми й зеленими карамельками, довгі ряди шоколадних тістечок, цілі стоси жувальної гумки й паперові пакети з солодким лимонадом. Не дивно, що діти, які стояли й дивилися на те добро, тяжко зітхали — адже в жодного з них не було грошей, навіть найдрібнішої монетки в п'ять ере.

— Пеппі, зайдімо сюди! — попросив Томмі й нетерпляче смикнув її за сукенку.

— Так, сюди нам треба навідатися, — рішуче мовила Пеппі. — Ходімо!

І діти переступили поріг кондитерської.

— Прошу, дайте мені вісімнадцять кілограмів карамельок, — сказала Пеппі й вийняла золоту монету.

Жінка витріщила на неї очі. Вона зроду не продавала ще нікому стільки карамельок.

— Може, вісімнадцять карамельок? — перепитала вона Пеппі.

— Дайте мені вісімнадцять кілограмів карамельок, — сказала Пеппі й поклала на прилавок свою монету.

Тоді жінка заходилася насипати цукерки у великі торбини.Томмі й Анніка стояли поряд і показували їй, з яких банок насипати. Найдобріші були червоні карамельки — якщо їх трохи обсмоктати, то вони мали дуже смачну серединку. Зелені були кислуваті, але непогані. Малиновий мармелад і солодцеві льодяники також були добрі.

— Купимо по три кілограми кожних, — запропонувала Анніка. Так вони й зробили.

— Мені ще треба сімдесят два пакети лимонаду й сотню шоколадних тістечок, і на сьогодні досить, — сказала Пеппі. — І, мабуть, потрібен буде візок, щоб усе це забрати.

Жінка сказала, що поряд є крамниця іграшок і там можна купити візочок.

Тим часом перед кондитерською зібралося ще більше дітей. Вони дивилися крізь вікно, як Пеппі купувала цукерки, і мало не мліли з хвилювання й цікавості. Пеппі побігла до крамниці іграшок, купила візочок і навантажила на нього всі свої пакунки. Тоді озирнулася на дітей і гукнула:

— Хто з вас не любить цукерок, виходьте наперед!

Але ніхто з дітей не вийшов.

— Дивно, — сказала Пеппі. — Ну, то виходьте, хто любить цукерки!

Всі діти — а їх було двадцять троє, — виступили наперед. Звичайно, Томмі й Анніка також виступили наперед разом з усіма.

— Томмі, відкривай торбини, — наказала Пеппі.

Томмі тільки на це й чекав. І почався такий цукерковий бенкет, якого ще ніхто не бачив у цьому містечку. Діти напихали в рот цукерки: червоні, що мають смачну серединку, зелені — кислуваті, але непогані, — малиновий мармелад і солодцеві льодяники. А заїдали їх шоколадними тістечками, бо шоколадні тістечка дуже смачні з малиновим мармеладом. З усіх боків надбігали ще діти, і Пеппі насипала їм повні пригорщі карамельок.

— Мабуть, доведеться купити ще вісімнадцять кілограмів цукерок, — сказала вона, — бо нічого не залишиться на завтра.

Вона так і зробила, та однаково на завтра мало що залишилось.

— А тепер ходімо далі, — мовила Пеппі і зайшла до крамниці іграшок.

Усі діти рушили за нею.

У крамниці було стільки цікавого, що в дітей аж очі розбіглися: іграшкові залізниці, машини, які можна заводити, чудесні ляльки в ошатних сукенках, іграшковий посуд, пістолети з пістонами, олов'яні солдатики, плюшеві собаки, слони, книжкові закладки й лялькові театри.

— Що бажаєте? — запитала їх жінка, що стояла за прилавком.

— Бажаємо всього потроху, — відповіла Пеппі, оглядаючи полиці. — Нам, скажімо, вкрай необхідний ляльковий театр. І пістолети з пістонами також не завадять. Але ви нам допоможете, правда?

І Пеппі дістала з кишені цілу жменю золотих монет. Після цього кожне з дітей одержало право вибрати собі, що хоче. Анніка взяла чудесну ляльку з русявими кучерями, вбрану в рожеву сукенку. Коли їй натиснути на животик, вона казала: "Мамо". Томмі давно мріяв про духову рушницю й парову машину. І тепер дістав і те, й те. Решта дітей також отримали є, що хотіли. І коли Пеппі скінчила купувати, в крамниці майже не лишилося іграшок. На полицях лежало тільки трохи книжкових закладок та дерев'яних кубиків. Собі Пеппі нічого не купила, а пан Нільсон отримав нове люстерко.

Наостанці Пеппі купила ще всім по глиняному свистку. Вийшовши з крамниці, діти щосили засвистіли в ті свистки, а Пеппі почала відбивати такт рукою від манекена.

На Головній вулиці зчинився такий гармидер, що туди прибіг поліцай.

— Що це тут за свист? — спитав він.

— Парадний марш гвардійців, — відповіла Пеппі. — Але, мабуть, не всі діти знають його, тому свищуть, хто що вміє.

— Негайно перестаньте! — крикнув поліцай і затулив долонями вуха.

Пеппі поплескала його по плечі рукою від манекена і сказала:

— Радій, що ми не купили сурм.

Одне за одним діти переставали свистіти. Нарешті затихли всі, крім Томмі, що час від часу ще стиха посвистував. Поліцай суворо наказав дітям іти додому — не можна збиратися такою юрмою на Головній вулиці. Та діти й самі раді були швидше опинитися на самоті й натішитись новими іграшками, завести машину чи викупати нову ляльку. Вони розійшлися веселі й задоволені, і того дня ніхто з них не захотів вечеряти.

Пеппі, Томмі й Анніка теж подалися додому. Пеппі тягла за собою візок, заглядала на всі вітрини і по складах читала, що там було написане.

— Ап-те-ка! Це не те місце, де продають ліки? — спитала вона.

— Те, — відповіла Анніка.

— О, то мені треба зайти й дещо купити.

— А хіба ти хвора? — запитав Томмі.

— Не хвора, але можу захворіти, — відповіла Пеппі. — Щороку захворює і вмирає безліч людей тільки через те, що не мають під рукою ліків. А хтозна, чи не звалить і мене якась небезпечна хвороба.

Аптекар стояв біля прилавка й готував таблетки. Коли ввійшли Пеппі, Томмі й Анніка, він саме кінчав свою роботу, бо вже час було зачиняти аптеку.

— Дай мені, будь ласка, чотири літри ліків, — сказала Пеппі.

— Яких ліків? — нетерпляче спитав аптекар.

— Ну, таких, що помагають від хвороби, — пояснила Пеппі.

— Від якої саме? — спитав аптекар ще нетерплячіше.

— Ну... щоб помагали від коклюшу, і від мозолів, і як болить живіт, і як нудить, і як ненароком запхнеш горошину в ніс, і таке інше. А ще добре було б, щоб я могла ними натирати меблі. Ну, щоб це були справді корисні ліки.

Аптекар сказав, що таких корисних ліків немає. Від кожної хвороби треба окремих ліків. А коли Пеппі назвала ще з десяток хвороб, які вона хотіла б вилікувати, він виставив на прилавку довгий ряд пляшечок. На деяких він написав: "Зовнішнє" і пояснив, що тими ліками можна тільки натирати тіло зовні. Пеппі заплатила за ліки, подякувала аптекареві, забрала свої пляшечки й вийшла разом з Томмі й Аннікою.

Аптекар глянув на годинник і переконався, що пора зачиняти. Він замкнув двері і вже зібрався йти вечеряти.

На вулиці Пеппі оглянула свої ліки й вигукнула:

— Ой, ой, я забула найголовніше!

Двері аптеки були вже замкнені, і вона міцно натиснула пальцем на кнопку дзвоника. Томмі й Анніка почули, як шалено задзеленчало в аптеці. За хвилину в дверях відчинилося віконечко, через яке продають ліки, коли їх треба вночі якомусь тяжкохворому, і звідти висунулася голова аптекаря. Побачивши дітей, він почервонів з люті.

— Чого ти ще хочеш? — сердито запитав він Пеппі.

— О, вибач, любий аптекарю, — сказала Пеппі, — але в мене невідкладна справа. Ти так добре розумієшся на хворобах, то, може, скажеш мені, що краще робити, коли болить живіт: їсти підігріту ковбасу чи занурити живіт у холодну воду?

Аптекар ще дужче розлютився.

— Іди геть звідси, і негайно, а то я... — заревів він і зачинив віконечко.

— Лишенько, який він лютий, — мовила Пеппі. — Наче я йому щось зробила.

Вона ще раз подзвонила, і за кілька секунд з віконечка знов показалася голова аптекаря. Тепер обличчя в нього було страхітливо багряного кольору.

— Мені здається, що підігріта ковбаса надто важка для шлунка, — мовила Пеппі, дивлячись на нього лагідними очима.

Аптекар нічого не відповів, тільки хряснув віконечком.

— От тобі й маєш, — мовила Пеппі й стиснула плечима. — Спробую ковбасу. Хай нарікає на себе, коли мені стане гірше.

Вона сіла на східці аптеки й виставила рядком усі свої пляшечки.

— Аж дивно, що дорослі люди такі непрактичні, — мовила вона. — Ось тут — стривайте, я порахую — вісім пляшечок, і в кожній чогось потрошку, хоч усе це влізло б в одну. Та, на щастя, в мене здоровий і тверезий розум.

З цими словами Пеппі повідкорковувала пляшечки й злила всі ліки в одну. Тоді добре все змішала, піднесла пляшечку до рота й хильнула з неї. Анніка, що бачила на деяких пляшечках напис "Зовнішнє", занепокоїлась.

— Пеппі, не пий, там може бути отрута! — крикнула вона.

— Побачимо! — радісно мовила Пеппі. — Завтра вранці знатимемо. Якщо я буду жива, то ліки не отруйні і їх може пити навіть немовля.

Томмі й Анніка задумалися над її словами. Нарешті Томмі непевно, трохи сумно спитав:

— А коли вони отруйні, що тоді?

— Тоді візьмете те, що лишилося, й почистите собі в їдальні меблі, — відповіла Пеппі. — Принаймні ми недарма викинули на них гроші.

Вона поклала пляшечку на візок. Там уже лежала рука від манекена, духова рушниця Томмі, лялька Анніки й пакуночок з п'ятьма червоними карамельками. Це було все, що лишилося з вісімнадцяти кілограмів. Пан Нільсон також сів на візок. Він стомився й хотів, щоб його везли.

— А знаєте, це, мабуть, добрі ліки, бо я враз побадьорішала, — озвалася раптом Пеппі. — Якби я була кицькою, то високо задерла б хвоста.

Вона швидко рушила додому, тягнучи за собою візок. Томмі й Анніка ледве встигали за нею, бо натомилися, а крім того, в них трохи болів живіт.

ПЕППІ ПИШЕ ЛИСТА І ЙДЕ ДО ШКОЛИ— АЛЕ ТІЛЬКИ НЕНАДОВГО

— Сьогодні ми з Аннікою писали бабусі листа, — сказав Томмі.

— Он як! — мовила Пеппі, мішаючи щось у каструлі ручкою від парасольки. — А я готую смачний обід, — пояснила вона й нахилилася, щоб понюхати вариво. — Його треба годину варити і весь час мішати, а тоді відразу ж подавати на стіл. То ти кажеш, що ви писали бабусі листа?

— Так, — мовив Томмі. Він сидів на ящику й вимахував ногами. — І скоро отримаємо від неї відповідь.

— А я ніколи не отримую листів, — сумно сказала Пеппі.

— Бо ти нікому не пишеш, — мовила Анніка. — Як може отримувати листи той, хто сам нікому не пише?

— А не пишеш ти тому, що не хочеш ходити до школи, — додав Томмі. — Не можна навчитися писати, коли не ходиш до школи.

— Я вмію писати, — заперечила Пеппі. — Я знаю багато літер. Фрідольф, матрос на татовому кораблі, навчив мене. А коли не стає літер, то завжди можна додати цифру. Звичайно, я вмію писати! Але не знаю, що. Що треба писати в листі?

— Що хочеш, — відповів Томмі. — Я, наприклад, спершу питаю бабусю, чи вона здорова, і пишу, що сам здоровий. Потім пишу про погоду та інше. А сьогодні ще написав, що вбив великого пацюка в льоху.

Пеппі мішала своє вариво й щось обмірковувала.

— Шкода, що я не отримую листів. Усі діти " отримують, а я ні однісінького. Так далі не може бути. Якщо я не маю бабусі, що писала б мені листи, то я сама собі їх писатиму. І я зараз таки й почну.

Вона відчинила дверцята груби й зазирнула всередину.

— Коли я не помиляюся, тут має лежати олівець.

І там справді лежав олівець. Пеппі дістала його, потім розірвала навпіл білу паперову торбинку, сіла до столу й наморщила лоба.

— Тепер не заважайте мені думати, — сказала вона.

Томмі й Анніка вирішили тим часом погратися з паном Нільсоном. Вони почали одягати й роздягати його. Анніка навіть спробувала покласти його в ліжечко, де він звичайно спав. Вона захотіла погратися в медичну сестру. Томмі мав бути лікарем, а пан Нільсон дитиною. Але пан Нільсон уперто вилазив з ліжечка. Нарешті він таки вирвався, стрибнув угору й зачепився хвостом за лампу. Пеппі відірвала очі від листа.

— Ти дурний, пане Нільсон, — сказала вона. — Хіба хворі діти чіпляються хвостами за лампу? Принаймні в нас у Швеції не чіпляються. От у Південній Африці, я чула, таке часом буває. Там дітей, як тільки в них підійметься температура, підвішують до лампи, і вони висять так, аж поки зовсім одужають. Але ж не забувай, що ми не в Південній Африці.

Врешті Томмі й Анніка залишили пана Нільсона й пішли чесати коня. Кінь дуже зрадів, коли вони з'явились на веранді. Він потицявся носом їм у руки, просячи цукру. Вони не мали цукру, проте Анніка вернулася до кухні й принесла кілька грудочок.

А Пеппі все писала. Та ось вона скінчила листа, але не знайшла в що його запечатати. Томмі побіг додому й приніс їй конверта, і марку також. Пеппі старанно вималювала на конверті адресу: "Панні Пеппілотті Довгапанчосі, вілла "Хованка".

— А що написано в листі? — запитала Анніка.

— Звідки я знаю, я ж його ще не отримала, — відповіла Пеппі.

Повз віллу якраз проходив листоноша.

— Часом мені щастить! — зраділа Пеппі. — Листоноша нагодився саме тоді, коли він потрібний.

Вона вибігла на вулицю й сказала:

— Будь ласка, віддай цього листа Пеппі Довгапанчосі. Негайно!

Листоноша глянув спершу на листа, тоді на дівчинку.

— А хіба не ти Пеппі Довгапанчоха? — спитав він.

— Звичайно, я. А ти думав, що я хто? Абіссінська принцеса, чи що?

— То чому ж ти сама не візьмеш собі листа? — спитав листоноша.

— Чому я сама не візьму листа? Отакої! Ну, це вже занадто! Виходить, люди повинні самі собі носити листи? Навіщо ж тоді листоноші? Коли так, то їх треба порозганяти. Я ще зроду не чула такого безглуздя. Ні, любий мій, якщо ти так ставитимешся до своїх обов'язків, то з тебе ніколи не вийде начальник!

Листоноша вирішив, що краще швидше спекатись дівчинки. Він підійшов до вілли і вкинув листа в поштову скриньку. Не встиг лист опинитися в скриньці, як Пеппі квапливо витягла його.

— Ох, я вмираю з цікавості! — сказала вона Томмі й Анніці. — Це я вперше отримую листа.

Всі троє посідали на східцях веранди, і Пеппі розпечатала конверта. Томмі й Анніка почали читати через її плече. Ось що там було написане:

— Бачиш! — радісно мовила Пеппі. — В моєму листі написано те саме, що ти писав бабусі. Отже, це справжній лист. Я не забуду його довіку.

Вона сховала листа в конверт, а конверт в одну з багатьох шухляд великого комода, що стояв у вітальні. Для Томмі й Анніки не було кращої розваги, як роздивлятися скарби, що лежали в тих шухлядах. Час від часу Пеппі дарувала друзям дещо з тих скарбів, але їх від того зовсім не меншало.

— Та однаково ти наробила в листі повно помилок, — сказав Томмі.

— Авжеж, — підхопила й Анніка. — Ти повинна піти до школи й навчитися краще писати.

— Красно дякую, — відповіла Пеппі. — Я вже раз була цілий день у вашій школі й набралася стільки мудрощів, що вони й досі бовтаються у мене в голові.

— А ми через кілька днів ідемо на прогулянку, — похвалилась Анніка. — Цілим класом.

— От лихо! — вигукнула Пеппі і з жалю вкусила себе за косу. — От лихо! Я не піду на ту прогулянку тільки тому, що не ходжу до школи. Яка несправедливість! Людям здається, що коли людина не ходить до школи й не вчить таблички вноження, її можна кривдити.

— Ми пройдемо пішки цілу милю. Зайдемо далеко в ліс і там будемо гратися, — мовив Томмі.

Другого дня було так тепло й сонячно, що діти просто не могли всидіти в школі. Вчителька повідчиняла всі вікна, і до класу лилося сонячне проміння. Біля самого ґанку школи росла велика береза, а на її вершечку сидів шпак і так весело висвистував, що Томмі, Анніка й решта дітей, слухаючи його, забули, скільки буде дев'ять разів по дев'ять.

Раптом Томмі аж підскочив з подиву.

— Гляньте, пані вчителько! — вигукнув він і показав пальцем у вікно. — Там Пеппі.

Всі діти також повернули голови до вікна. І справді побачили на березі Пеппі. Вона сиділа майже біля вікна, бо гілля берези нахилялось аж до шибок.

— Привіт, пані вчителько! — гукнула Пеппі. — Привіт, діти!

— Добрий день, люба Пеппі, — відповіла вчителька. — Що тебе привело до нас?

— Я хочу попросити, щоб ти кинула мені крізь вікно трохи таблички вноження, — мовила Пеппі. — Якраз стільки, щоб я мала право піти з вами на прогулянку. А якщо у вас є якісь нові літери, кинь їх також.

— Може, ти сама зайдеш до нас? — мовила вчителька.

— Мабуть, ні, — щиро відповіла Пеппі й зручніше вмостилася на гілляці. — У мене знов запаморочиться в голові. У вас там повітря таке густе від знань, що можна краяти ножем. А тобі не здається, що трішки знань вилітає крізь вікно й пристає до мене? — спитала вона з надією. — Якраз стільки, щоб я могла піти з вами на прогулянку.

— Може, й вилітає, — сказала вчителька й відновила перерваний урок.

Діти були раді, що на березі сидить Пеппі. Адже всі вони ласували її цукерками й розважалися іграшками того дня, коли вона ходила до міста. З Пеппі, звичайно, прийшов також пан Нільсон, і дітям було цікаво дивитися, як він перестрибував з гілки на гілку. Часом він стрибав аж на вікно, а одного разу розігнався, скочив Томмі на голову й почав торсати його за волосся. Але вчителька наказала Пеппі, щоб вона забрала мавпу, бо Томмі якраз мав поділити триста п'ятнадцять на сім, а хіба можна виконати такі складні рахунки, коли в тебе на голові сидить мавпа. В кожному разі урокові це заважає. Весняне сонце, шпак, а тут ще й Пеппі з паном Нільсоном — це вже забагато.

— Ви зовсім не думаєте, діти, — мовила вчителька

— Знаєте що, пані вчителько? — гукнула з дерева Пеппі. — Щиро казати, такого дня, як сьогоднішній, не випадає вчити табличку вноження.

— Ми сьогодні вчимо ділення, — мовила вчителька.

— Такого гарного дня треба кинути геть усі "ння", крім одного — грання, — мовила Пеппі.

— Ну, то поясни мені, що це за такий предмет, — сказала вчителька.

— Я не дуже добре на ньому розуміюся, — відповіла Пеппі і, зачепившись ногами за гілляку, повисла вниз головою, її руді коси майже торкнулися землі. — Але знаю одну школу, де вчать тільки грання, більше нічого. В розкладі так і написано: "Всі уроки — грання".

— Он як, — мовила вчителька. — А де ж та школа?

— В Австралії. В одному австралійському виселку на півдні, — не задумуючись, відповіла Пеппі.

Вона сіла на гілляку, і очі в неї радісно засяяли.

— І що ж діти роблять на уроках грання? — спитала вчителька.

— Як коли, — відповіла Пеппі. — Здебільшого починають урок з того, що стрибають крізь вікно на подвір'я, тоді з вереском мчать знов до класу, а в класі стрибають по партах, аж поки втомляться.

— А що каже на це їхня вчителька?

— Що каже? Стрибає разом з ними. Гірше за дітей, але нічого. Потім діти з півгодини б'ються, а вчителька стоїть збоку й заохочує їх. Коли надворі йде дощ, всі діти роздягаються й танцюють під дощем. Учителька грає їм марш на фортепіано, щоб вони танцювали під музику. А дехто стає під ринву, щоб побути під справжнім душем.

— Цікаво, — мовила вчителька.

— Ще й як цікаво! — сказала Пеппі. — То чудесна школа. Одна з найкращих в Австралії. Але вона дуже далеко звідси.

— Думаю, що далеко, — сказала вчителька. — Проте в нашій школі тобі так весело не буде.

— Шкода, — мовила Пеппі. — Якби я знала, що ми трохи пострибаємо, то, може, зайшла б на хвилину.

— Почекай, поки ми підемо на прогулянку, тоді настрибаєшся, — сказала вчителька.

— То мені справді можна буде піти з вами? — вигукнула Пеппі і з радощів перекрутилася на гілляці. — Я неодмінно напишу про це до тієї школи в Австралії. Хай не хваляться своїм гранням. Бо прогулянка ще цікавіша!

ПЕППІ ЙДЕ З ШКОЛЯРАМИ НА ПРОГУЛЯНКУ

На дорозі стояв галас — діти тупотіли, сміялися, кричали. Томмі ніс на спині рюкзак, Анніка одягла новісіньку сукенку. Разом з ними йшла вчителька і всі діти з їхнього класу, крім одного хлопчика, в якого саме того дня заболіло горло. Попереду їхала верхи Пеппі, а позад неї на коні сидів пан Нільсон і грався люстерком. Він пускав сонячні зайчики й дуже радів, коли йому щастило пустити його у вічі Томмі.

Анніка була твердо впевнена, що сьогодні неодмінно піде дощ. Така впевнена, що наперед сердилась на погоду. Але буває, що часом щастить, навіть якщо йдеш на прогулянку. Отак і сьогодні: на небі не було ані хмаринки. Анніка йшла дорогою в новісінькій сукенці, і серце в неї радісно стукотіло. Та й решта дітей раділи не менше за неї. Вздовж канави сріблилися на лозах котики, а в одному місці жовтіла велика латка первоцвіту. Діти вирішили, що коли вертатимуться додому, то наріжуть цілу в'язочку котиків і нарвуть великий букет первоцвіту.

— Світить, світить ясне сонце, — заспівала Анніка й зітхнула, глянувши на Пеппі, що сиділа на коні гордо, мов генерал.

— Атож, так гарно, як нині, мені було хіба ще того дня, коли я змагалася з боксерами важкої ваги в Сан-Франціско, — мовила Пеппі. — Хочеш трохи покататися?

Звичайно, Анніка хотіла покататися, і Пеппі посадовила її поперед себе на коня. Але тоді й решта дітей також захотіли покататися. Пеппі почала їх садовити на коня по черзі. Правда, Томмі й Анніка їхали трохи довше. Потім одна дівчинка намуляла ногу і вже до самого лісу не злазила з коня. Зате пан Нільсон весь час смикав її за коси.

Ліс, до якого вони йшли, називався Страшним лісом, бо там було страшенно гарно. Коли діти були вже під самим лісом, Пеппі скочила з сідла, поплескала коня по спині й сказала:

— Ти так довго нас віз, що, мабуть, стомився. Не можна, щоб хтось один весь час мучився.

Вона підняла коня своїми дужими руками й понесла його на галявину, де вчителька звеліла їм спинитися.

— Ходіть сюди, всі страховиська, й побачимо, хто дужчий! — гукнула Пеппі.

Вчителька пояснила їй, що в лісі немає ніяких страховиськ. Пеппі дуже розчарувалася.

— Страшний ліс без страховиськ! Чого тільки люди не вигадають. Скоро вони придумають пожежу без вогню і різдвяні свята без ялинки. А все через те, що скупі. Але як вони заведуть ще й кондитерські без цукерок, то я вже до них візьмуся. Ну що ж, доведеться бути самій страховиськом, бо іншої ради я не бачу.

Пеппі так пронизливо заверещала, що вчителька затулила вуха, а кілька дітей справді перелякалися.

— Гратимемось у страховисько! — вигукнув Томмі й радісно заплескав у долоні. — Пеппі буде страховиськом!

Всім сподобалася така гра. Страховисько сховалося в печеру, бо страховиська звичайно живуть у печерах. А діти застрибали біля входу й почали дражнити його:

— Ти страховисько дурне, спробуй-но спіймай мене!

Роздратоване страховисько вискакувало з печери й бігло за дітьми, а вони тікали й ховалися хто куди. Тих, кого страховисько ловило, воно вело до печери, щоб зварити на обід. Та коли воно знов гналося за дітьми, полонені тікали й вилазили на великі камені. Лізти було важко, часом доводилося довго намацувати ногою якийсь виступець, щоб упертися в нього. Але гра захопила дітей, їм здавалося, що вони ніколи ще не гралися так цікаво. Вчителька лежала на траві, читала книжку й тільки час від часу позирала на дітей.

— Зроду не бачила такого шаленого страховиська, — промурмотіла вчителька сама до себе.

І, мабуть, вона казала правду. Бо страховисько вистрибувало, верещало, ловило по троє-четверо дітей, перекидало їх собі через плече й несло до своєї печери. Коли треба було, воно спритно, як мавпа, видиралося на найвищі дерева, перескакувало з гілки на гілку або й сідало на коня і гналося за здобиччю. А коли наздоганяло дітей, то схилялося з сідла, ловило їх на бігу, клало впоперек коня і, мов вітер, мчало до печери, вигукуючи:

— Зараз я зварю тебе на обід!

Дітям було так весело, що вони й не думали кінчати гру. Але раптом запала тиша, і коли Томмі й Анніка прибігли до печери глянути, що сталося, вони побачили, що страховисько сидить на камені й засмучено дивиться на щось у долоні.

— Гляньте, воно здохло, зовсім мертве, — мовило страховисько.

На долоні лежало мертве пташеня. Воно, мабуть, випало з гнізда і вбилося.

— Бідне, — пожаліла пташеня Анніка. Страховисько кивнуло головою.

— Ти що, плачеш, Пеппі? — раптом запитав Томмі.

— Я? — обурилася Пеппі. — Та я ніколи не плачу!

— А чого в тебе червоні очі? — не здавався Томмі.

— У мене червоні очі? — Пеппі позичила в пана Нільсона люстерко й глянула на себе. — І це, по-твоєму, червоні очі? Видно, що ти не був зі мною і моїм татом у Батавії. Там в одного чоловіка були такі червоні очі, що поліція заборонила йому виходити на вулицю.

— Чому? — здивувався Томмі.

— Тому, що на перехресті всі думали, ніби то червоне світло, і весь транспорт спинявся. А ти кажеш, що в мене червоні очі! Та й чого плакати через пташеня, — докінчила Пеппі.

— Ти страховисько дурне, спробуй-но спіймай мене! — загукали діти, підбігаючи до печери.

Страховисько обережно поклало пташеня на м'який мох.

— Якби я могла оживити тебе! — сказало воно й зітхнуло. Потім дико верескнуло й кинулося на дітей: — Зараз я тебе зварю на обід!

А діти з веселим криком сипнули між кущі.

У тому класі була одна дівчинка, на ім'я Улла, що мешкала неподалік від лісу. І Уллина мама дозволила їй запросити до себе після прогулянки вчительку, всіх дітей і, звичайно, Пеппі. Вона приготувала їм соку й печива і накрила в садку стіл. Тож коли діти награлися досхочу в страховисько, налазились по камінні, коли їм уже перехотілося пускати по воді човники з кори і стрибати з високих круч, Улла вирішила, що пора кликати їх до себе на сік. На той час учителька дочитала свою книжку. Вона зібрала дітей і вивела з лісу.

Дорогою вони зустріли чоловіка, що віз повну підводу мішків. Мішки були важкі, а кінь старий, тому він насилу тяг воза. А тут, як на лихо, одне колесо попало в глибоку вибоїну. Чоловік-до речі, його звали Блюмстерлюнд, — дуже розсердився. Він вирішив, що то кінь винен, схопив батога й почав періщити його по спині. Кінь натужувався, шарпався, але ніяк не міг витягти воза. А Блюмстерлюнд ще дужче лютував і батожив коня. Учительку обурила така жорстокість, вона пожаліла бідолашного коня.

— Навіщо ви його так мучите! — сказала вона Блюмстерлюндові.

Той так здивувався, що на мить опустив батога, потім плюнув і сказав:

— Не втручайся не в своє діло, а то ще й ти скуштуєш цього батога.

Він ще раз плюнув і знов замахнувся батогом. Нещасний кінь тремтів усім тілом. Раптом, мов блискавка, з-поміж дітей вилетіла маленька дівчинка. То, звичайно, була Пеппі. Ніс у неї побілів — певна ознака, що вона страшенно люта. Томмі й Анніка добре знали про це. Пеппі підбігла

до Блюмстерлюнда, схопила його за пасок і підкинула високо вгору. Тоді спіймала на льоту й підкинула ще раз. Блюмстерлюнд літав угору і вниз, ніби м'яч, і не міг зрозуміти, що з ним діється.

— Рятуйте! Рятуйте! — з переляку закричав він.

Останній раз Пеппі не спіймала його, і він важко гепнув на землю. Батіг ще раніше випав у нього з рук. Пеппі стала над Блюмстерлюндом, узяла руки в боки й твердо сказала:

— Щоб ти мені більше ніколи не бив коня! Чуєш? Якось у Капстаді мені теж трапився один тип, що бив свого коня. Сам він був одягнений у дуже гарний костюм, і я йому сказала, що коли він і далі битиме коня, я порву той костюм на клапті. І уяви собі, через тиждень я побачила, що він знов лупцює коня. Мабуть, він і досі жалкує за своїм костюмом.

Блюмстерлюнд, геть розгублений, сидів посеред дороги.

— Куди ти везеш ці мішки? — спитала Пеппі. Блюмстерлюнд боязко показав пальцем на садибу, до якої було вже недалечке, і сказав:

— Он туди, додому.

Тоді Пеппі випрягла коня, що й далі тремтів зі страху і втоми.

— Не тремти, конику, — ласкаво мовила вона. — Зараз усе буде добре.

Вона взяла коня на руки й понесла до стайні. Кінь був такий самий спантеличений, як і Блюмстерлюнд.

Діти з учителькою чекали на дорозі, поки Пеппі повернеться. А Блюмстерлюнд стояв біля воза й чухав потилицю. Він думав, як

дoправитися додому. Тим часом повернулася Пеппі. Вона взяла один важкий мішок і завдала на плечі Блюмстерлюндові.

— На ось, побачимо, чи ти такий самий мастак носити мішки, як махати батогом, — сказала вона й підняла з землі батіг. — По справедливості я мала б тебе трохи відшмагати цим батогом, коли ти його так любиш. Але він уже порваний, — Пеппі порвала батіг. — І поламаний, — додала вона й поламала пужално.

Блюмстерлюнд мовчки подибав з мішком, тільки постогнував. А Пеппі схопила за голоблі й відтягла воза до Блюмстерлюндової садиби.

— Не бійся, я грошей за роботу не візьму, — сказала Пеппі й поставила воза біля стайні Блюмстерлюнда. — Мені було не важко. І за повітряну подорож теж не треба платити.

Блюмстерлюнд довго дивився їй услід.

— Хай живе Пеппі! — загукали діти, коли дівчинка повернулася.

Вчителька також була задоволена й похвалила її.

— Ти добре зробила. Треба жаліти тварин. І, звичайно, людей також.

Пеппі радісно сіла на свого коня.

— А я й пожаліла Блюмстерлюнда, — мовила вона. — Скільки підкидала його, а грошей не взяла.

— Того ми й народилися на світ, — повела далі вчителька. — Ми живемо для того, щоб робити людям добро.

Пеппі стала сторч головою на спині в коня й замахала ногами.

— Ге-ге-ге, а для чого народилися на світ інші люди? — спитала вона.

У садку в Улли стояв великий стіл, а на ньому було стільки булочок і тістечок, що в дітей аж слина покотилася. Вони швиденько посідали навколо столу. Пеппі сіла швидше за всіх і миттю запхала в рот дві булочки. Щоки в неї стали круглі, мов яблука.

— Пеппі, треба почекати, поки тебе пригостять, — зауважила їй учителька.

— Ти жа мене не турбуйша, — насилу вимовила Пеппі, такий повний був у неї рот. — Нічого, я обійдуся і беж черемоній.

Саме тієї миті до Пеппі підійшла Уллина мама. В одній руці вона тримала дзбан із солодким соком, а в другій — кавник із шоколадом.

— Тобі соку чи шоколаду? — спитала вона.

— І шоку, і шоколаду, — відповіла Пеппі. — Шік до одної булочки, а шоколад до другої.

Вона спокійнісінько взяла з рук Уллиної мами дзбан та кавник і надпила з кожного потроху.

— Вона ціле своє життя пробула в морі на кораблі, — пошепки сказала вчителька господині, що вражено дивилася на дівчинку.

— Тоді все зрозуміло, — кивнула головою та й вирішила не звертати уваги на поведінку Пеппі. — А ось медяники, — мовила вона й простягла Пеппі тацю.

— Так, вони справді схожі на мідяники, — мовила Пеппі й захихотіла з власного жарту. — Щоправда, вони трохи потемніли, але, думаю, на смак добрі.

Пеппі взяла повну жменю медяників. І тут вона помітила, що на іншій таці лежать дуже гарні на вигляд тістечка, але таця стоїть далеко

від неї. Вона смикнула пана Нільсона за хвіст і сказала:

— Ану скоч он туди й принеси мені тістечко! Або краще двоє чи троє.

І пан Нільсон поскакав по столу, аж задзеленчали склянки з соком.

— Сподіваюся, ти не голодна? — спитала мама Улли, коли Пеппі наприкінці підійшла до неї подякувати за пригощення.

— Ні, я голодна, та ще й хочу пити, — відповіла Пеппі й почухалась у вусі.

— Що ж, пригощення наше було скромне, — мовила господиня.

— Так, воно було дуже скромне, — погодилася Пеппі й лагідно всміхнулася.

Почувши відповіді Пеппі, вчителька вирішила поговорити з нею про те, як треба поводитись у гостях.

— Слухай, Пеппі, — ласкаво мовила вона, — ти ж напевне хочеш бути справжньою дамою, коли виростеш?

— Такою, що носить на носі серпанок і мав три підборіддя? — спитала Пеппі.

— Ні, такою, що завжди знав, як де поводитись, чемною і вихованою. Невже ти не хочеш стати справжньою дамою?

— Треба подумати, — відповіла Пеппі. — Розумієш, я вже вирішила, що коли виросту, то стану морською розбійницею. — Вона трохи подумала, а тоді спитала: — Як ти вважаєш, можна бути одночасно морською розбійницею і справжньою дамою? Бо тоді б я...

Проте вчителька вважала, що бути одночасно розбійницею і дамою не можна.

— Ох, то що ж мені вибрати? — сумно спитала Пеппі.

Вчителька сказала, що хоч який би життєвий шлях вона вибрала, добре виховання їй ніколи не завадить. В кожному разі не можна поводитись за столом так, як оце щойно Пеппі.

— Коли ж так важко запам'ятати, як треба поводитись, — зітхнула Пеппі. — Ти б не могла мені сказати хоч найважливіші правила?

Вчителька почала якнайзрозуміліше пояснювати, чого не слід робити, і Пеппі зацікавлено слухала її. Виявляється, в гостях не можна нічого брати самій, поки тобі не запропонують, не можна їсти з ножа, не можна чухатися, коли з кимось розмовляєш, не можна те й інше. Пеппі слухала й задумливо кивала головою.

— Треба буде вранці вставати раніше і вчити, що можна, а чого ні, — нарешті сказала вона. — Звичайно, якщо я вирішу стати справжньою дамою, а не морською розбійницею.

Неподалік від Пеппі і вчительки сиділа на траві Анніка і, задумавшись, колупала собі в носі.

— Ти що робиш, Анніко! — суворо мовила Пеппі. — Запам'ятай, що справжня дама колупає в носі тільки тоді, коли її ніхто не бачить!

Вчителька сказала, що пора йти додому. Всі діти стали парами, лише Пеппі й далі сиділа на траві. Обличчя в неї було напружене, наче вона до чогось дослухалася.

— Що таке, Пеппі? — звернулася до неї вчителька.

— Скажи, пані вчителько, в справжньої дами бурчить у животі чи ні? — спитала Пеппі. Вона замовкла її знов прислухалася. — Бо якщо ні, — додала вона, — то в мене вже немає вибору — доведеться стати морською розбійницею.

ПЕППІ ЙДЕ НА ЯРМАРОК

У містечку почався ярмарок. Відбувався він раз на рік, і діти йому дуже раділи. Того дня містечко прибиралося, мов на свято. Скрізь юрмилися люди, маяли прапори, на ринковій площі виростали ятки, де можна було купити найдивовижніші речі, всюди вирувало життя і стояв такий веселий гамір, що було просто цікаво вийти на вулицю. Але найзвабливішим був атракціон, що розташовувався біля в'їзду в містечко: карусель, тир, театр та всілякі інші розваги, а головне — звіринець. Звіринець з різними звірами — тиграми, гадюками, мавпами й морськими левами. Можна було стояти за огорожею звіринця і слухати дивне гарчання й ревіння, якого ти зроду не чув. А коли ти мав гроші, то можна було підійти до кліток і все те побачити.

Тому не дивно, що того дня, коли починався ярмарок, в Анніки, яка стояла вже одягнена в дорогу, з нетерпіння тремтіли на голові банти, а Томмі давився бутербродом, так поспішав доснідати. Мама спитала дітей, чи не хочуть вони піти з нею на ярмарок. Але Томмі й Анніка, ніяковіючи, відповіли, що, коли мама не образиться, вони воліли б піти туди з Пеппі.

— Ти сама розумієш, що з Пеппі завжди веселіше, — пояснив Томмі Анніці, коли вони бігли бігом до вілли "Хованка".

Анніка, звичайно, розуміла його.

Пеппі вже була готова, вона стояла посеред кухні й чекала на своїх товаришів. Вона таки знайшла свого великого, як млинове коло, капелюха в повітці з дровами.

— Я забула, що носила недавно в ньому дрова, — пояснила Пеппі й насунула капелюх на очі. — Ну, як я вам подобаюсь? Правда, гарна?

Томмі й Анніка не могли не погодитися з нею. Бо Пеппі начорнила сажею брови, намастила червоною фарбою губи та нігті і вбралася в гарну бальну сукню до п'ят, з великим викотом на спині, крізь який видно було червоний ліфчик. З-під сукні виглядали її великі чорні черевики, теж прикрашені, бо Пеппі начепила на них зелені банти, які носила тільки на свято.

— Я так вважаю: коли йдеш на ярмарок, то вберися, як справжня дама, — сказала вона й пішла вулицею так граційно, як тільки можна було ходити в її великих черевиках. Вона притримувала край сукні і весь час манірно вигукувала: — Чудова! Просто незрівнянна!

— Хто чудовий? — спитав Томмі.

— Я! — вдоволено відповіла Пеппі. Томмі й Анніка вважали, що все чудове, бо почався ярмарок. Чудово було сновигати людними вулицями, ходити по ринковій площі від ятки до ятки й роздивлятися на виставлені товари. Пеппі купила на згадку про ярмарок шовкову хустку Анніці, а Томмі — кашкета, якого він давно хотів і якого мама не захотіла йому купити. В іншій ятці Пеппі купила ще два скляні дзвіночки, повні цукерок — рожевого й білого горошку.

— Яка ти мила, Пеппі, — сказала Анніка, стискаючи в руці свій дзвіночок.

— О так, чудова. Просто незрівнянна, — погодилася Пеппі, трохи піднявши обома руками краї сукні.

Люди валом валували на край містечка. Пеппі, Томмі й Анніка подалися й собі туди.

— Як тут весело! — захоплено вигукував Томмі.

І справді там було весело — грала катеринка, крутилася карусель, гомоніли й сміялися люди. Біля тиру юрмилися ті, хто хотів похвалитися, як він уміє стріляти.

— Ходімо й ми поглянемо, як там стріляють, — запропонувала Пеппі й потягла Томмі й Анніку до тиру.

Саме тоді там ніхто не стріляв, і жінка, що подавала рушниці й брала гроші, невдоволено супилася. Діти, на її думку, не були варті її уваги. Але Пеппі не збентежилась і почала зацікавлено розглядати ціль, у яку треба було стріляти. То був смішний картонний чоловічок у синій куртці, з круглими щоками. Посеред обличчя вирізнявся великий червоний ніс. І саме в той ніс треба було влучити. А якщо не в ніс, то хоч поблизу носа — все інше не рахувалося.

Жінці нарешті урвався терпець, їй треба було клієнтів, які б стріляли й платили гроші, а не дітей. Вона обернулася до них і сердито сказала:

— Ви ще й досі тут стовбичите?

— Ні, ми гуляємо по ринку й лузаємо горіхи, — відповіла Пеппі.

— Чого вам треба? Чекаєте, поки хтось прийде стріляти?

Саме тієї миті до тиру зайшов якийсь поважний добродій з золотим ланцюжком посеред живота. Він узяв рушницю і зважив її в руці.

— На початок п'ять пострілів, — сказав він. — Тільки щоб прицілитися.

Він озирнувся навколо, шукаючи глядачів. Але побачив тільки Пеппі, Томмі й Анніку.

— Дивіться, діти, як треба стріляти!

З цими словами він приклав рушницю до плеча. Перший постріл — мимо, другий — також, третій і четвертий — знов мимо. П'ятий постріл попав чоловічкові в бороду.

— Хіба з такої пукавки стріляють! — сердито крикнув добродій і кинув рушницю на прилавок. Тоді Пеппі взяла її і націлилась.

— Спробую і я, а коли не попаду, то навчусь у дядька.

Бах! Бах! Бах! Усі п'ять куль влучили чоловічкові в ніс. Пеппі простягла жінці золоту монету й пішла далі.

Карусель була така чудова, що Томмі й Анніці аж дух забило з захвату, коли вони її побачили. Чорні, білі й гніді дерев'яні коні зі справжніми гривами, осідлані, з вуздечками, були як живі. І можна було вибрати собі якого хочеш коня. Пеппі купила квитків на цілу золоту монету — їх виявилося так багато, що вони насилу влізли в її великий гаманець.

— Якби я дала ще одну монету, то мала б цілу котушку з квитками, — сказала вона Томмі й Анниці, що чекали на неї.

Томмі вибрав собі чорного коня, Анніка — білого, пана Нільсона Пеппі посадила також на чорного, що був на вигляд найдикіший. Пан Нільсон відразу почав перебирати йому гриву — мабуть, шукав бліх.

— Хіба пан Нільсон теж кататиметься на каруселі? — здивувалася Анніка.

— А чому ж ні, — мовила Пеппі. — Я вже жалкую, що не взяла й коня. Йому також не завадило б розважитись. А для коня найкраща розвага — покататися на коні.

Тільки-но Пеппі скочила на гнідого коня, як карусель закружляла, а катеринка заграла:

"Пам'ятаєш милі дні нашого дитинства?"

Томмі й Анниці здавалося, що немає нічого кращого, як кататися на каруселі. Пеппі також сподобалася ця розвага. Вона стояла на голові, впершись руками в сідло. Бальна сукня опала їй на шию, і люди, що дивилися збоку, бачили тільки червоний ліфчик, зелені штанці й довгі тонкі ноги — одну в чорній, а другу в коричневій панчосі, — якими Пеппі грайливо вимахувала в повітрі.

— Ось так справжня дама катається на каруселі, — сказала Пеппі, коли скінчився перший сеанс.

Діти не злазили з каруселі цілу годину, та врешті Пеппі заявила, що в неї вже голова йде обертом і вона бачить не одну карусель, а цілих три.

— І мені важко зважитись, на котрій кататися, — мовила вона. — Тому краще ходімо далі.

Решту квитків — цілу купу — вона роздала дітям, що тільки дивилися на карусель, але не катались, бо не мали грошей.

Поблизу перед балаганом стояв чоловік і вигукував:

— За п'ять хвилин почнеться нова вистава! Поспішайте подивитися чудову драму "Вбивство графині Аврори, або Хто скрадається в кущах"!

— Якщо там хтось скрадається в кущах, то нам треба якнайшвидше дізнатися, хто це, — сказала Пеппі. — Ходімо!

Коли діти підійшли до каси, на Пеппі раптом напала скупість.

— А не можна купити квитка за півціни, якщо я пообіцяю, що дивитимуся тільки одним оком? — спитала вона.

Та касирка навіть чути не хотіла про таке.

— Щось я не бачу ані кущів, ані того, хто в них ховається, — невдоволено буркнула Пеппі, коли вона з Томмі й Аннікою сіла спереду, перед самою завісою.

— Бо вистава ще не почалася, — пояснив Томмі.

Тієї миті піднялася завіса, і всі побачили графиню Аврору, що сумно ходила по сцені і з відчаю заламувала руки. Пеппі хвилину напружено стежила за нею, а тоді сказала:

— У неї якесь горе! Може, розстібнулася десь брошка й коле її?

А в графині таки справді було горе. Вона закотила очі й почала нарікати:

— Немає в світі нещаснішої людини, ніж я! Дітей у мене забрано, чоловік десь пропав, а сама я оточена розбійниками, що хочуть мене вбити.

— Ох, яке лихо! — вигукнула Пеппі, і очі в неї почервоніли.

— Краще б я була вмерла, — казала далі графиня.

Пеппі не витримала.

— Люба тітонько, не кажи так! — крізь сльози мовила вона. — Тобі буде краще. Діти повернуться, а чоловіка можна знайти іншого. Адже на світі повно чоло... чоловіків, — схлипнула вона.

Раптом з'явився директор театру — той, що стояв на дверях і запрошував глядачів на виставу, — підійшов до Пеппі й прошепотів, що, коли вона не сидітиме тихо, її негайно виведуть із зали.

— Я спробую сидіти тихо, — відповіла Пеппі й витерла очі.

П'єса справді була цікава. Томмі з хвилювання крутився на стільці і м'яв кашкета, Анніка міцно стискала кулаки. В Пеппі блищали очі, вона ні на секунду не зводила їх з графині Аврори. А ту, бідолашну, зовсім прибило горе. Вона вийшла в садок, не передчуваючи лиха. Враз почувся зойк. Це Пеппі побачила, що за деревами причаївся якийсь підозрілий чоловік, і не змогла стриматись. графиня, звичайно, також почула якийсь шурхіт, бо злякано крикнула:

— Хто там скрадається в кущах?

— Я тобі зараз скажу! — відразу озвалася Пеппі. — Там причаївся якийсь бридкий чоловік з чорними вусами. Дуже страшний. Тікай швидше до хати!

Директор знов підійшов до Пеппі й сказав, щоб вона негайно вийшла з зали.

— Як я залишу графиню Аврору в таку тяжку хвилину! Ні, ти мене не знаєш, — відповіла Пеппі.

А тим часом вистава йшла далі. Бридкий чоловік вискочив з кущів і кинувся на графиню.

— Ну, тепер настала твоя остання година, — прошипів він крізь зуби.

— Це ще хтозна, чия! — крикнула Пеппі, одним скоком опинилася на сцені, схопила напасника за стан і кинула додолу. Сльози не переставали текти у неї з очей. — Як ти міг напасти на графиню! — мовила вона, схлипуючи. — В неї забрали дітей, і чоловік також пропав. Вона ж сама як палець!

Пеппі підійшла до графиш, що знеможено опустилася на садову лавку, й лагідно мовила:

— Приходь до мене і житимеш у віллі "Хованка" скільки схочеш!

Ридаючи, Пеппі вийшла з театру разом з Томмі й Аннікою. Директор махав їй услід кулаком, але люди в залі плескали в долоні — видно, вважали, що вистава була гарна.

Надворі Пеппі втерла носа рукавом і сказала:

— Ну, а тепер треба повеселитися, вистава надто сумна.

— Ходімо до звіринця, — запропонував Том-мі. — Ми ще там не були.

І вони подалися до звіринця. Але спершу підійшли до ятки, і Пеппі купила шість бутербродів і три пляшки лимонаду.

— Я завжди голодна як вовк, коли поплачу, — пояснила вона.

У звіринці було на що подивитися. Слон, два тигри в одній клітці, кілька морських левів, що перекидали один одному м'яч, ціла зграя мавп, гієна і дві величезні гадюки. Пеппі найперше повела пана Нільсона до клітки з мавпами, щоб він привітався з родичами. В клітці сидів старий невеселий шимпанзе.

— Гарненько привітайся з ним, пане Нільсоне, — сказала Пеппі. — Мені здається, що він родич двоюрідного брата твого діда.

Пан Нільсон зняв свого брилика і якнайчемніше вклонився. Але шимпанзе навіть не звернув на нього уваги.

Обидві гадюки лежали у великій клітці, і кожної години чарівна приборкувачка змій фройляйн Паула витягала їх звідти й показувала глядачам. Дітям пощастило: вони якраз устигли на такий сеанс. Анніка боялася гадюк. Вона весь час тримала Пеппі за руку. Тим часом Паула витягла з клітки гадюку — величезного, бридкого удава — й повісила її собі на шию, наче боа.

— Мабуть, це удав-боа, — сказала Пеппі Анніці й Томмі. — Цікаво, якої породи та друга гадюка.

Не роздумуючи, Пеппі підійшла до клітки й витягла другу гадюку, що виявилася ще довшою і ще бридкішою за першу. Пеппі повісила її собі на шию точнісінько так, як Паула. Всі, хто був поблизу, зойкнули з переляку. Паула кинула свою гадюку в клітку й поспішила рятувати Пеппі від неминучої смерті.

Гадюка на шиї в Пеппі злякалася й розсердилась. їй не сподобався переполох навколо, а до того, вона не розуміла, чого її повісила собі на шию якась руда дівчинка, а не Паула, до якої вона звикла. Тому вона вирішила провчити цю зухвалу руду дівчинку, щоб їй більше ніколи не кортіло чіпати змій, і стиснула її так міцно, що від тих обіймів міг би задушитися й віл.

— Облиш свої немудрі штуки, — сказала Пеппі. — Я бачила ще й не таких гадюк, будь певна. У Східній Індії.

Пеппі зняла гадюку з шиї і поклала її назад у клітку. Томмі й Анніка з переляку побіліли як стіна.

— Так я й думала, ця гадюка також з родини удавів-боа, — сказала їм Пеппі, спокійно пристібаючи панчоху, яка в неї тим часом відстібнулась.

Паула довго лаяла дітей якоюсь незрозумілою мовою, але глядачі відітхнули з полегкістю, раді, що небезпека минула.

Проте вони зраділи надто рано, бо це таки був день всіляких несподіванок. Щойно тигрів нагодували великими шматками м'яса, і доглядач запевнив людей, що добре замкнув дверцята клітки. Та не минуло після того й кількох хвилин, як раптом почувся зловісний крик:

— Тигр вискочив з клітки!

І справді, посеред звіринця стояв великий, страшний, смугастий звір, готовий стрибнути на глядачів. Ті кинулися врозтіч. Тільки одна дівчинка з переляку принишкла в кутку, зовсім близько від тигра.

— Не ворушись! — гукали їй люди. Їм здавалося, що коли вона стоятиме на місці, тигр не нападе на неї.

— Що робити? Як урятувати дитину?

З безсилого розпачу глядачі хапалися за голову.

— Приведімо поліцію! — пропонували одні.

— Покличмо пожежників! — радили інші.

— Погукаймо Пеппі Довгапанчоху! — озвалася Пеппі й виступила вперед. За кілька кроків від тигра вона присіла й покликала його: — Киць-киць-киць!

Тигр заревів і вишкірив свої страшні ікла. Пеппі насварилась на нього пальцем:

— Затям собі, якщо ти вкусиш мене, то я тебе теж укушу!

Тигр стрибнув просто на неї.

— Бачу, ти не розумієш жартів, — мовила Пеппі й відкинула його від себе.

Тигр заревів так страшно, що в глядачів аж мороз пішов по спині, й знов кинувся на Пеппі. Всім було видно, що він хоче схопити її за горло.

— Ну, як знаєш, — сказала Пеппі. — Але пам'ятай, що ти сам почав.

І Пеппі спритно стулила тигрові пащу, лагідно взяла його на руки й понесла до клітки, мугикаючи пісеньку:

— Цить, кицунечко, не плач, я спечу тобі калач!

Люди вдруге відітхнули з полегкістю, дівчинка, що була причаїлася в кутку, побігла до своєї мами і сказала, що більше ніколи не піде до звіринця.

Тигр геть подер Пеппі сукню. Вона глянула на себе й спитала:

— Може, в когось є ножиці?

В Паули знайшлися ножиці, вона давно вже пересердилась на Пеппі.

— Ти дуже відважна дівчинка, — сказала вона. — Ось ножиці.

Пеппі, не роздумуючи, підрізала спереду сукню вище колін і задоволене сказала:

— Ну от, я тепер ще елегантніша: маю викот і вгорі, і внизу.

Вона пройшлася так граційно, що на кожному кроці чіплялася коліном за коліно.

— Чудова! Просто незрівнянна! — проказувала вона.

Здавалося, що після всіх цих подій на ярмарку запанує спокій. Та хіба на ярмарку може бути спокій? Виявилося, що й цього разу люди зарані відітхнули з полегкістю.

В містечку жив один бешкетник, неймовірно дужий. Усі діти його боялися. І не тільки діти, а й дорослі. Навіть поліцай намагався обминути Лабана, коли той ставав на стежку війни. Щоправда, Лабан бешкетував не завжди, а тільки тоді, як випивав багато пива. І сьогодні теж, з нагоди ярмарку, він добре впився. А тепер з'явивсь на Головній вулиці, горлаючи й вимахуючи ручиськами.

— Геть з дороги, Лабан іде! — кричав він. Люди злякано тулилися до стін будинків, а багато дітей навіть плакало зі страху. Поліцая .ніде не було видно. Так Лабан дійшов до краю містечка. Він мав грізний вигляд: довгий чорний чуб звисав на очі, ніс був червоний, а з рота стирчав жовтий зуб. Люди сходили йому з дороги, бо він їм здавався гіршим за тигра.

Біля однієї ятки старий, сухорлявий дідусь якраз продавав ковбаски. Лабан підступив до нього, гримнув кулаком по столику й заревів:

— Давай ковбаску! І мерщій, чуєш?

Дідусь поставив перед ним тарілочку й послужливо сказав:

— З вас двадцять п'ять ере.

— Що? Ти з мене хочеш грошей? Мало, що я тебе оце вшанував своєю присутністю? Давай ще одну ковбаску!

Дідусь заявив, що він спершу хоче отримати гроші за ту, яку Лабан уже взяв. Бешкетник схопив його за вухо й потрусив, як грушу:

— Ану, подавай ще другу ковбаску! Швидше!

Хирлявий дідусь мусив скоритися.

Але люди поблизу обурено загомоніли. А один чоловік навіть зважився сказати:

— Посоромився б ти так знущатися з старого!

Лабан обернувся й пошукав сміливця налитими кров'ю очима.

— Хто там патякає?

Люди злякалися й вирішили відійти звідти якнайдалі.

— Стривайте! — заревів Лабан. — Кожному, хто рушить з місця, я розтрощу голову! Дивіться, зараз я покажу вам невеличку виставу.

Він схопив повні жмені ковбасок і почав жонглювати ними: підкидав по кілька вгору, тоді ловив ротом, руками, але більшість упускав на землю. Бідолашний дідусь, що продавав ковбаски, мало не плакав. Раптом від юрби відділилася маленька постать.

Це Пеппі стала перед Лабаном.

— Чий це такий нечемний хлопчик? — ласкаво спитала вона. — Що скаже твоя мама, коли побачить, як ти розкидав свій сніданок?

Лабан страхітливо заревів:

— Я ж наказав, щоб ніхто не рушав з місця!

— Ти завжди так верещиш, що чути аж за кордоном? — ще ласкавіше спитала Пеппі.

Лабан підняв кулака й крикнув:

— Цить, а то від тебе місця мокрого не залишиться!

Пеппі взяла руки в боки й зацікавлено приглянулась до Лабана.

— То що ти робив з ковбасками? Отак підкидав?

Вона схопила бешкетника, підкинула його в повітря й заходилася жонглювати ним так, як він ковбасками. Люди навколо загукали з радощів, а дідусь засміявся і навіть заплескав у долоні.

Коли Пеппі набридло підкидати бешкетника, вона впустила його на землю. Той відразу принишк і тільки спантеличено лупав очима.

— Думаю, що тепер ти підеш додому, — сказала Пеппі.

Лабан теж так думав.

— Але спершу треба заплатити за ковбаски.

Лабан підвівся, заплатив за вісімнадцять зіпсованих ковбасок і слухняно пішов геть. Відтоді він більше ніколи не бешкетував у містечку.

— Хай живе Пеппі! — загукали люди.

— Слава Пеппі! — крикнули Томмі й Анніка.

— Нам не треба й поліції, поки в нас є Пеппі, — озвався хтось із юрби.

— Так, вона вміє приборкати і тигра, і бешкетника, — підхопили інші.

— Ні, поліції треба, — сказала Пеппі, — бо хто стежитиме, щоб на вулицях не кидали будь-де машин?

— О, Пеппі, яка ти була мила! — мовила Анніка, коли вони поверталися додому.

— Так, чудова, — погодилася Пеппі і пучками підняла сукню, що не сягала їй навіть до колін. — Просто незрівнянна!

ПЕППІ ЗАЗНАЄ КОРАБЕЛЬНОЇ АВАРІЇ

Щодня зразу ж після школи Томмі й Анніка мчали до Пеппі. Навіть уроків вони Не хотіли вчити вдома, а брали з собою книжки й зошити.

— Дуже добре, — мовила якось Пеппі. — Може, трохи вашої науки пристане й до мене. Вона мені не дуже потрібна, але, мабуть, не можна стати справжньою дамою, якщо не знаєш, скільки готтентотів живе в Австралії.

Томмі й Анніка прилаштувалися біля столу на кухні вчити географію, а Пеппі сіла просто на стіл, підібгавшії під себе ноги.

— Хоч уявіть собі таке, — додала вона, задумливо длубаючись у носі. — Я вивчу, скільки тих готтентотів живе в Австралії, і раптом один застудиться та й помре. Виходить, я дарма вчила і не зможу стати справжньою дамою?

Вона знов задумалася.

— Хтось повинен наказати готтентотам, щоб вони не застуджувалися, а то в підручнику буде помилка.

Коли Томмі й Анніка кінчали вчити уроки, починалися розваги. Якщо надворі було тепло, діти йшли в садок, або їздили верхи, або вилазили на дах пральні й пили там каву, або ховалися в глибокому дуплі дуба. Пеппі казала, що то чарівний дуб, бо в ньому росте лимонад. І справді, щоразу, коли діти залазили в дупло, там чекало на них три пляшки лимонаду. Томмі й Анніка не могли збагнути, куди потім діваються порожні пляшки, але Пеппі запевнила їх, що пляшки в'януть, тільки-но хтось вип'є з них лимонад. Так, Томмі й Анніка теж вважали, що цей дуб чарівний. На ньому часом виростали й плитки шоколаду. Але тільки четвергами, пояснила Пеппі, і Томмі з Аннікою не забували щочетверга зривати

ласощі. Пеппі сказала, що коли вони добре поливатимуть дуба, на ньому почнуть рости і французькі булочки, і навіть телячі котлети.

Якщо йшов дощ, діти сиділи в хаті, і їм також не було нудно. Вони або перебирали чудесні скарби в шухлядах старого комода, або сиділи біля плити й дивилися, як Пеппі пече яблука й млинці, або слухали її цікаві розповіді про той час, коли вона плавала з батьком морями.

— Яка ж того дня була страшенна буря! — розповідала Пеппі. — Навіть риба захворіла на морську хворобу й хотіла якнайшвидше опинитися на березі. Я сама бачила акулу, що аж позеленіла з млості, а одна каракатиця всіма своїми щупальцями трималася за лоба, так їй було погано. Не часто бувають такі бурі!

— А ти не боялася, Пеппі? — спитала Анніка.

— Адже ваш корабель міг розбитися, — додав Томмі.

— Ну, наш корабель стільки вже розбивався, що я перестала боятися. Принаймні як починалася буря. Навіть не злякалась, коли вітер вихлюпнув з тарілки всю юшку, бо ми саме обідали. І тоді, як він видув у кока з рота всі штучні зуби. Та коли я побачила, що від корабельного кота лишилася тільки шкура, а його самого понесло голого ген на Далекий Схід, мені стало трохи моторошно.

— Я маю книжку, де написано про те, як розбився корабель, — мовив Томмі. — Вона зветься "Робінзон Крузо".

— Так, дуже цікава книжка! — підхопила Анніка. — Той Робінзон Крузо попав на безлюдний острів.

— А ти, Пеппі, ніколи не попадала на безлюдний острів, як твій корабель розбивався? — спитав Томмі, вмостившись зручніше на ящику з дровами.

— Ще б пак! — обурилася Пеппі. — Ніхто стільки не опинявся на безлюдних островах, як я. Що там ваш Робінзон! Думаю, що в Атлантичному й Тихому океанах не знайдеться й десятка островів, на які б я не попадала, коли позбивався корабель. Вони на туристських картах позначені як особливо небезпечні.

— Мабуть, дуже цікаво опинитися на безлюдному острові, — замріяно мовив Томмі. — Я теж хотів би там побувати.

— Це ж легко влаштувати, — мовила Пеппі. — Безлюдних островів є стільки, що хоч греблю ними гати.

— Так, я сам знаю один острів недалеко звідси, — сказав Томмі.

— На озері? — спитала Пеппі.

— Так.

— Чудово, бо якби він лежав на суші, то нам не підійшов би.

Томмі страшенно зрадів.

— Поїдьмо туди! — закричав він. — Негайно поїдьмо!

Через два дні в Томмі й Анніки починалися канікули, і саме тоді їхні тато й мама мали кудись виїхати на кілька днів. Отже, кращої нагоди погратися в Робінзона Крузо не могло й бути.

— Щоб корабель розбився, найперше треба його мати, — сказала Пеппі.

— А його немає, — мовила Анніка.

— Я бачила на річці неподалік старий затоплений човен, — сказала Пеппі.

— Але ж він уже розбитий, — мовила Анніка.

— Тим краще, — заявила Пеппі, — бо він уже знає, як розбиватися.

Пеппі зовсім легко було підняти з дна затоплений човен. Цілий день вона прововтузилась біля річки, затикаючи й просмолюючи його.

А другого ранку, коли йшов дощ, пішла в дровітню й витесала сокирою з дошки двоє весел. Нарешті в Томмі й Анніки почалися канікули, і їхні батьки кудись поїхали.

— Ми за два дні повернемося, — сказала їм мама. — А ви будьте чемні й слухайтеся Елли.

Елла була хатньою робітницею і тепер мала наглядати за Томмі й Аннікою, поки повернуться їхні тато й мама. Та коли діти лишилися з Еллою, Томмі сказав:

— Можеш за нами не наглядати, Елло, бо ми однаково весь час будемо в Пеппі.

— А крім того, ми самі за собою наглядатимемо, — додала Анніка. — Он за Пеппі ніхто ніколи не наглядає, то чому нас хоч на два дні не можна лишити в спокої?

Елла, звичайно, рада була мати два вільні дні, а Томмі й Анніка так довго просили і вмовляли її, щоб вона лишила їх самих, що врешті вона погодилась поїхати додому навідати свою матір. Дітям довелося пообіцяти їй, що вони будуть вчасно їсти й лягати спати і не вибігатимуть увечері надвір без теплих светрів. Томмі заявив, що він ладен надіти десять светрів, аби тільки Елла швидше їхала.

Отак усе й сталося. Елла поїхала додому, а через дві години Пеппі, Томмі, Анніка, кінь і пан Нільсон вирушили на безлюдний острів.

Було хмарне, але тепле червневе надвечір'я. До того місця, з якого видно було безлюдний острів, довелося йти досить далеко. Пеппі несла човна, тримаючи його над головою, а на коня вона навантажила великий мішок і намет.

— Що ти везеш у тому мішку? — спитав Томмі.

— Вогнепальну зброю, ковдри й порожню пляшку, — відповіла Пеппі. — Бо я вирішила, що задля початку хай це буде приємна аварія. Звичайно, раніше, коли розбивався корабель, я підстрелювала антилопу або даму і їла сире м'ясо, але, мабуть, на цьому острові немає ні антилоп, ні лам, то було б смішно загинути з голоду через таку дрібницю.

— А навіщо тобі пляшка? — спитала Анніка.

— Навіщо пляшка? І ти ще й питаєш? Звичайно, в корабельній аварії найважливіший корабель, але після нього йде пляшка. Тато вчив мене цього ще в колисці. "Пеппі, — казав він, — байдуже, чи ти не забудеш помити ноги, коли тебе запросять до королеви, але не забудь узяти пляшку, коли ти готуватимешся до корабельної аварії. Без неї краще взагалі сидіти вдома".

— Ну добре, але навіщо вона? — спитала Анніка.

— Ти ніколи не чула про пошту в пляшці? — мовила Пеппі. — Потерпілі пишуть записку, в якій прохають допомоги, кладуть у пляшку, міцно затикають ту пляшку й кидають у море. І вона пливе просто до того, хто тебе має врятувати. Бо як інакше можна врятуватися після корабельної аварії? Чи ти хочеш лишити все напризволяще? Ото гарно придумала!

— Та ні, тепер я зрозуміла, — відповіла Анніка.

Невдовзі діти були вже біля озера, посеред якого виднів безлюдний острів. Крізь хмари пробивалося сонце і привітно освітлювало свіжу зелень.

— Чудесно, я такого гарного безлюдного острова ще ніколи не бачила, — мовила Пеппі.

Вона швидко спустила човен на воду, зняла з коня вантаж і скидала все на дно човна. Анніка, Томмі й пан Нільсон стрибнули в човен, а Пеппі поплескала коня по шиї і сказала:

— Любий конику, я так хотіла б тебе взяти, — а не можу. Але думаю, що ти вмієш плавати. Це ж так просто. Ось глянь!

Вона як була одягнена, так і шубовснула у воду й трохи поплавала, широко загрібаючи руками.

— Плавати страх як гарно, а коли хочеш, щоб було ще краще, то можна погратися в кита. Ось так.

Пеппі набрала в рот води, перекинулася на спину й випустила воду фонтаном. По коневі не видно було, що ця гра йому сподобалась, та коли Пеппі залізла в човен, узялася за весла й відчалила від берега, він кинувся у воду й поплив за дітьми. Щоправда, він не грався в кита. Коли човен був уже біля острова, Пеппі крикнула:

— Всім вичерпувати воду!

А за мить додала:

— Надаремне! Доведеться покидати корабель! Рятуйтеся, хто як може!

Вона побігла на корму й стрибнула вниз головою, але швидко вигринула, схопила човна за мотузку й попливла до берега.

— Я мушу найперше врятувати харчі, а команда нехай почекає, — мовила вона й прив'язала мотузку до каменя.

Потім вона допомогла Томмі й Анніці вибратися з човна. Пан Нільсон вистрибнув сам.

— Сталося диво! — гукнула Пеппі. — Ми врятовані! Принаймні на якийсь час, якщо на острові немає людоїдів і левів.

Кінь також доплив до острова, виліз на берег і почав струшувати з себе воду.

— Дивіться, наш штурман також урятувався! — радісно вигукнула Пеппі. — Треба провести воєнну нараду.

Вона витягла з мішка пістолета, якого знайшла колись на горищі в матроській скрині, і, тримаючи його в руках, сторожко оглянула навколишні кущі.

— Що там таке, Пеппі? — занепокоєно спитала Анніка.

— Мені вчулося, що в кущах забурчав людоїд, — відповіла Пеппі. — Зайва обережність ніколи не завадить. Бо нащо було рятуватися, вибиратися на берег, коли тебе потім мають з'їсти з тушкованою городиною!

Проте людоїдів ніде не було видно.

— Вони поховалися, — мовила Пеппі. — Або сидять удома й по складах вивчають з куховарської книжки, як краще нас зварити. Та коли вони з'являться, я їм скажу, що не дозволю тушкувати себе з морквою. Я її страх як не люблю.

— Ох, Пеппі, не кажи такого страхіття! — мовила Анніка й здригнулася.

— Ти теж її не любиш? Попросимо їх, щоб не клали моркви. Але насамперед треба поставити намет.

Так Пеппі й зробила. Невдовзі в сухому місці на березі вже стояв намет. Томмі й Анніка відразу залізли в нього, і їм там дуже сподобалося. Неподалік від намету Пеппі розіклала кружечком камінці й почала носити туди хмиз.

— О, як добре, що в нас буде багаття! — зраділа Анніка.

— Певне, що добре, — мовила Пеппі.

Вона заходилася терти один об один два шматки дерева. Томмі напружено стежив за нею.

— Ти хочеш добути вогонь тертям, як дикуни? — захоплено спитав він.

— Хотіла добути, — відповіла Пеппі, — але в мене аж пальці померзли. То не страшно, як я просто підпалю хмиз. Зараз пошукаю сірників.

За кілька хвилин над купою хмизу вже застрибало веселе полум'я. Томмі сказав, що йому ще зроду не було так гарно, як тепер біля багаття.

— Так, біля багаття гарно сидіти, а ще воно відлякує диких звірів, — мовила Пеппі.

— Яких диких звірів? — тремтячим голосом запитала Анніка.

— Наприклад, комарів, — відповіла Пеппі, задумливо чухаючи те місце на нозі, де її вкусив комар.

Анніка з полегкістю відітхнула.

— І, звичайно, левів, — додала Пеппі. — А от проти гадюк і американських бізонів багаття не допомагає. — Пеппі погладила пістолет і сказала: — Але не бійся, Анніко, з цією штукенцією ми не пропадемо.

Пеппі зварила на вогні каву, і тепер діти сиділи навколо багаття з чашками й бутербродами в руках і почували себе щасливими. Пан Нільсон примостився на плечі в Пеппі й також пив каву, а кінь часом простягав морду, щоб йому дали шматок хліба чи грудочку цукру. А крім того, навколо росла буйна соковита трава, в якій він пасся.

Небо знов облягли хмари, почало смеркатися, в кущах було вже зовсім темно. Анніка присунулася якомога ближче до Пеппі. Полум'я кидало навколо такі дивовижні тіні, що здавалося, ніби темрява за невеличким кружалом світла сповнена живих істот. Анніка вся тремтіла. Ану да за котримось кущем стоїть людоїд! Або за каменем причаївся лев!

Пеппі відставила порожню чашку й заспівала хрипким голосом:

На мертвого скриню — п'ятнадцять осіб,

Йо-го-го, та ще й пляшка рому!

Анніка затремтіла ще дужче.

— Ця пісня з іншої книжки, я її також маю, — жваво сказав Томмі. — З книжки про морських розбійників.

— Може, — погодилася Пеппі. — Як так, то її написав Фрідольф, бо це він навчив мене співати цю пісню. Коли я, бувало, стояла на палубі татового корабля ясної ночі й дивилася на Південний хрест просто над головою, Фрідольф поряд співав:

На мертвого скриню — п'ятнадцять осіб,

Йо-го-го, та ще й пляшка рому!

заспівала Пеппі ще хрипкішим голосом.

— Коли ти отак співаєш, Пеппі, в мене стає так дивно на душі, — сказав Томмі. — Водночас і страшно, й приємно.

— А мені майже тільки страшно, — сказала Анніка. — Лиш ледь-ледь приємно.

— Коли я виросту, то піду в море, — твердо заявив Томмі. — І стану морським розбійником, як ти, Пеппі.

— Чудесно! — зраділа Пеппі. — Ми з тобою будемо "Пострахом Карібського моря". Грабуватимем золото, коштовності, діаманти, матимем потаємний схоцок для своїх скарбів на якомусь безлюдному острові Тихого океану, а охоронятимуть печеру три кістяки. А ще ми вивісимо прапор із зображенням черепа й двох схрещених кісток і співатимем "На мертвого скриню" так, що буде чути з одного кінця Атлантичного океану до другого, і всі мореплавці бліднутимуть зі страху й думатимуть, чи не кинутись їм у море, щоб уникнути нашої кривавої помсти!

— А як же я? — жалібно спитала Анніка. — Я не зможу бути морською розбійницею. Що ж мені робити?

— Нічого, ти також можеш плавати з нами, — заспокоїла її Пеппі. — Стиратимеш порох з піаніно в кают-компанії.

Тим часом багаття пригасло.

— Пора йти спати, — мовила Пеппі.

Вона настелила в наметі ялинового гілля, а зверху — кілька товстих ковдр.

— Ти ляжеш зі мною в наметі? — спитала вона коня. — Чи тобі краще ночувати під деревом? Ти ж завжди скаржишся, що не можеш заснути в наметі. Про мене, спи надворі. Я вкрию тебе попоною, — мовила Пеппі й поплескала коня по спині.

Невдовзі діти і пан Нільсон лежали вже в наметі, закутані в ковдри. Знадвору долинав хлюпіт хвиль.

— Слухайте, як шумить океанський прибій, — сонним голосом мовила Пеппі.

В наметі було темно, як у мішку. Анніка не відпускала руки Пеппі, щоб було не так страшно. Раптом пішов дощ. Краплі залопотіли по брезенті, але всередині намету було сухо й тепло, а шурхіт дощу тільки заколисував дітей. Пеппі вийшла надвір і вкрила коня ще однією ковдрою. Він стояв під ялиною з густим гіллям, і дощ йому не заважав.

— Як тут гарно! — зітхнув Томмї, коли Пеппі вернулася.

— Ще б пак! — озвалася Пеппі. — Гляньте, що я знайшла під каменем: три плитки шоколаду.

За кілька хвилин Анніка вже спала, тримаючи Пеппі за руку й не дожувавши шоколаду.

— Ми забули почистити зуби, — мовив Томмі й також заснув.

Коли Томмі й Анніка прокинулися, Пеппі не було в наметі. Вони швиденько вилізли надвір. Там яскраво світило сонце. Перед наметом палало багаття, а біля нього сиділа Пеппі, смажила шинку й варила каву.

— Від щирого серця бажаю вам щастя й веселого великодня! — вигукнула Пеппі, побачивши Томмі й Анніку.

— Але ж Великдень уже минув, — сказав Томмі.

— Минув, — погодилась Пеппі. — А ви прибережіть мої побажання до другого року.

Запах смачної шинки й кави лоскотав дітям ніздрі. Вони посідали, підібгавши ноги, біля багаття, і Пеппі дала їм по шматку шинки з яйцем і картоплею. Потім вони пили каву з печивом. І ніколи ще їм сніданок не здавався таким смачним.

— Думаю, що нам краще, ніж Робінзонові, — сказав Томмі.

— Авжеж, краще. А ще як ми наловимо на обід свіжої риби, то Робінзон позеленів з заздрощів, — мовила Пеппі.

— Пхе, я не люблю риби, — сказав Томмі.

— І я також, — озвалась Анніка.

Проте Пеппі вже їх не слухала. Вона вирізала тонку лозину, прив'язала до неї з одного кінця нитку, зробила зі шпильки гачок, наліпила на нього крихту хліба й сіла з своєю вудкою на прибережний камінь.

— Зараз побачимо, що вловиться, — сказала вона.

— А що ти хочеш спіймати? — спитав Томмі.

— Каракатицю, — відповіла Пеппі. — Такого смачного м'яса, як з каракатиці, ви ще не їли.

Вона просиділа на камені цілу годину, але каракатиця не ловилася. Раз до гачка підплив окунь і тицьнувся носом у крихту хліба, але Пеппі швидко відсмикнула вудку.

— Є ні, голубе, дякую, — мовила вона. — Коли я кажу "каракатиця", то й маю на увазі каракатицю, а не окуня. Тому не крутися в мене перед очима!

Вона посиділа ще трохи, тоді рішуче кинула вудку в озеро.

— Вам пощастило, — звернулася вона до Томмі й Анніки. — Доведеться їсти на обід млинці в м'ясом. Бо каракатиці сьогодні не клюють.

Томмі й Анніка дуже зраділи.

Вода так знадливо блищала на сонці.

— Ходімо купатися! — запропонував Томмі.

Пеппі й Анніка відрязу погодились. Але вода виявилася холодною. Томмі й Анніка попробували її ногою й побоялися залазити в озеро.

— Я знаю, що робити, — мовила Пеппі.

На самому березі росло велике дерево, і гілля його нависало над водою. Пеппі вилізла на дерево й прив'язала до гілляки мотузку.

— Ось як треба купатися, коли холодно, — мовила вона, схопилася за мотузку і з'їхала по ній просто у воду. — Оце то хрещення! — захоплено вигукнула вона, з'явившись над водою.

Томмі й Анніка трохи повагалися, та коли пдобачили, як Пеппі весело, вирішили спробували й собі. А пірнувши раз, вони вже не могли спинитися, бо ця розвага виявилася куди кращою, ніж їм здавалося. Пан Нільсон також розважався разом з ними. Він блискавично з'їжджав мотузкою вниз, але біля самої води спинявся й чимдуж видряпувався назад. І так щоразу, хоч діти соромили його, казали, що він боягуз. Потім Пеппі спало на думку з'їжджати із стрімкого берега на дошці, і це було також цікаво, бо коли вони з розгону падали у воду, здіймався цілий сніп бризок.

— Хотіла б я знати, чи Робінзон теж з'їжджав так на дошці, — мовила Пеппі, лаштуючись до нового спуску.

— Не знаю, принаймні в книжці про це не написано, — відповів Томмі.

— Так я й думала. Мабуть, його корабельна аварія була нудна. Що він робив цілими днями? Вишивав хрестиком, чи що? Гей-гей, тікайте, бо я їду!

І Пеппі ковзнула вниз, тільки руді кіски заметляли ззаду.

Накупавшись досхочу, діти надумали обстежити безлюдний острів. Вони всі троє сіли на коня, і він повіз їх рівним чвалом по горбах і долинах, крізь кущі й густі зарості, через болота й зелені галявини, всіяні луговими квітками. Пеппі тримала напоготові пістолета й час від часу стріляла, і тоді кінь ставав дибки з переляку.

— Я застрелила лева, — вдоволено казала Пеппі. Або вигукувала:

— Отой людоїд від мене не втече! Це його остання година!

— Я хотів би, щоб цей острів був назавжди наш, — мовив Томмі, коли діти вернулися до табору й Пеппі заходилась пекти млинці.

Пеппі й Анніка теж хотіли цього.

Виявилося, що млинці дуже смачні, коли їх їсти просто зі сковороди. Діти не мали ні тарілок, ні виделок, і Анніка спитала:

— Можна їх їсти руками?

— Як хочеш, — відповіла Пеппі. — Сама я волію їсти ротом.

— О, ти чудово розумієш, що я маю на увазі, — мовила Анніка. Вона взяла пальцями млинець і задоволене запхала його в рот.

І знов настав вечір. Багаття погасло. Діти, тісно притулившись одне до одного і вкрившись ковдрами, лежали в наметі. Вони навіть не витерли губ після масних млинців. Крізь дірочку в наметі світила зірка, а прибій заколисував їх до сну.

— Сьогодні нам треба повертатись додому, — жалібним голосом сказав Томмі другого ранку.

— Така несправедливість! — підхопила Анніка. — Я б хотіла пробути тут ціле літо. Але сьогодні приїздять мама й тато.

Після сніданку Томмі подався на берег, і раптом звідти почувся його відчайдушний крик. Човен! Зник човен! Анніка була приголомшена. Як же вони виберуться звідси? Звичайно, вона залюбки пробула б на острові ціле літо, але зовсім інакше почуваєш себе, як знаєш, що будь-коли можеш вернутися додому. А що скаже бідна мама, коли не знайде вдома Томмі й Анніки? В Анніки аж сльози виступили на очах, як вона подумала про таке.

— Що з тобою, Анніко? — спитала Пеппі. — Як же ти собі уявляєш корабельну аварію? Що б, по-твоєму, сказав Робінзон, якби через два дні по нього приплив корабель? "Просимо, пане Крузо, підіймайтеся на корабель, дозвольте вас урятувати, можете помитися, поголитися, обрізати нігті!" Ні, красно дякую! Я думаю, що пан Крузо втік би й сховався в кущі. Бо коли вже пощастить комусь попасти на безлюдний острів, то треба там прожити хоча б сім років.

Сім років! Анніка затремтіла, навіть Томмі розгубився.

— Але я не думаю, що ми пробудемо тут так довго, — заспокоїла їх Пеппі. — Я вважаю, що нам треба дати про себе звістку, не чекаючи, поки Томмі стане моряком.

Анніка ще дужче перелякалася. Пеппі якийсь час задумливо дивилася на неї, тоді сказала:

— Ну гаразд, коли ти так боїшся, доведеться послати звістку в пляшці.

Вона видобула з мішка порожню пляшку. На щастя, папір і олівець у неї також знайшлися. Пеппі поклала їх перед Томмі на камені й сказала:

— На, ти краще за мене вмієш писати.

— А що писати? — спитав Томмі.

— Зараз подумаю. Можна так: "Урятуйте нас, поки ми не загинули! Без тютюну ми не витримаємо на цьому острові й двох днів!"

— Але ж, Пеппі, так не годиться, — докірливо сказав Томмі. — Це ж неправда.

— Що саме неправда? — спитала Пеппі.

— Не можна писати: "Без тютюну", — мовив Томмі.

— Чому не можна? Хіба ти маєш тютюн? — спитала Пеппі.

— Ні, не маю, — відповів Томмі.

— То, може, Анніка має?

— Не має, але ж...

— Чи, може, я маю? — допитувалася Пеппі.

— Ні, ніхто з нас не має тютюну. Але ж ми не куримо, — сказав Томмі.

— Так, я й хочу, щоб ти написав: "Без тютюну ми не витримаємо..."

— Але ж якщо ми так напишемо, люди неодмінно подумають, що ми куримо, — наполягав Томмі.

— Слухай, Томмі, — мовила Пеппі, — скажи мені одне: хто найчастіше не має тютюну: ті, що курять, чи ті, що не курять?

— Звичайно, ті, що не курять, — відповів Томмі.

— Ну, то чого ж ти сперечаєшся? — обурилася Пеппі. — Пиши те, що я кажу. І Томмі написав:

"УРЯТУЙТЕ НАС, ПОКИ МИ НЕ ЗАГИНУЛИ! БЕЗ ТЮТЮНУ МИ НЕ ВИТРИМАЄМО НА ЦЬОМУ ОСТРОВІ Й ДВОХ ДНІВ!"

Пеппі взяла папірець, засунула його в пляшку, заткнула її і кинула у воду.

— Тепер наші рятівники не забаряться, — мовила вона.

Пляшка трохи відпливла й зачепилася за коріння вільхи при березі.

— Треба її закинути далі, — сказав Томмі.

— Ми б тоді зробили велику дурницю, — мовила Пеппі. — Якби пляшка попливла далеко, наші рятівники не знали б, де нас шукати. А так ми можемо гукнути їх, якщо вони пляшку знайдуть, а нас не помітять, і ми відразу будемо врятовані.

Пеппі сіла на березі чекати рятівників.

— Найкраще весь час не спускати пляшки з очей, — мовила вона.

Томмі й Анніка також посідали біля неї. Хвилин через десять Пеппі сердито сказала:

— Люди, певне, думають, що в нас немає іншого діла як сидіти, й чекати, поки вони врятують нас. Просто глум! Де вони всі заподілися?

— Хто? — спитала Анніка.

— Наші рятівники, — відповіла Пеппі. — Хіба можна так недбало ставитись до своїх обов'язків, коли йдеться про людське життя?

Анниці вже почало здаватися, що вони й справді загинуть на цьому безлюдному острові. Раптом Пеппі стукнула себе по лобі й вигукнула:

— Лишенько, яка я неуважна! І як я могла забути про це?

— Про що? — спитав Томмі.

— Про човна, — відповіла Пеппі. — Я вчора ввечері витягла його з води, коли ви поснули.

— Навіщо? — докірливо спитала Анніка.

— Боялася, щоб він не промок, — відповіла Пеппі.

Пеппі швиденько витягла з кущів човна, винесла його на озеро й сказала понурим голосом:

— Ну, хай би тепер вони з'явилися, ті рятівники! Тільки б даром пливли. Бо ми самі врятувалися. Так їм і треба. Може, це навчить їх бути не такими забарними, коли йдеться про людське життя.

— Як ти гадаєш, ми встигнемо вернутися додому раніше за маму й тата? — спитала Анніка, коли вони вже сиділи в човні і Пеппі дужими ударами весел гнала його до суходолу. — Бо мама страшенно хвилюватиметься.

— Не хвилюватиметься, — відповіла Пеппі.

Сетергрени, батьки Томмі й Анніки, вернулися додому на півгодини раніше за дітей і ніде не могли знайти їх. Зате вони знайшли в поштовій скриньці клаптик паперу, на якому було написано:

ДО ПЕППІ ПРИЇЗДИТЬ ВИСОКИЙ ГІСТЬ

Якось надвечір Пеппі, Томмі й Анніка сиділи на веранді і їли суниці, що їх вони вранці самі назбирали. День був на диво гарний, довкола співали пташки, духмяніли квітки, все дихало спокоєм. До того ж у них було повно суниць. Вони напихали їх у рот і майже не розмовляли. Томмі й Анніка задоволене думали про те, що літа лишилося ще багато і навчання в школі почнеться не скоро. А про що думала Пеппі, невідомо.

— Пеппі, ти живеш тут уже цілий рік, — раптом сказала Анніка і взяла Пеппі за руку.

— Так, час летить, і починаєш старітися, — .мовила Пеппі. — Восени мені буде аж десять років, найкраща пора життя вже позаду.

— Скажи, ти тут житимеш завжди? — спитав Томмі. — Тобто, аж до того часу, як виростеш і станеш морською розбійницею?

— Хтозна, — відповіла Пеппі. — Бо я думаю, що мій тато не лишиться назавжди негритянським королем. Як тільки він спорудить новий корабель, він приїде сюди й забере мене.

Томмі й Анніка зітхнули. Раптом Пеппі схопилася з місця.

— А ось, до речі, й він! — крикнула вона й показала пальцем на дорогу.

— В три скоки вона опинилася біля хвіртки. Томмі й Анніка нерішуче пішли за нею й побачили, як вона кинулася на шию якомусь дуже огрядному дядькові з рудими вусами, одягненому в сині моряцькі штани.

— Тату Єфраїме! — вигукнула Пеппі і, повиснувши на шиї в дядька, так замахала ногами, що черевики позлітали додолу. — Тату Єфраїме, як ти виріс!

— Пеппілотто Віктуаліє Гардино Руто Єфраїмівно Довгапанчохо, люба моя доню! Я саме хотів сказати, що ти виросла.

— Я так і сподівалася, тому й випередила тебе, — відповіла Пеппі.

— Ти така дужа, дитино, як і була?

— Ще дужча, — мовила Пеппі. — Може, поміряємось силою?

— Давай, — погодився тато Єфраїм.

У садку стояв столик, і Пеппі з батьком почали мірятися на ньому силою. Вони вперлися ліктями в столик і зчепилися долонями. Томмі й Анніка зацікавлено стежили за змаганням. У цілому світі тільки одна людина могла зрівнятися силою з Пеппі, і це був якраз її тато. Тепер вони натужувалися біля столика, але жодне не перемагало. Нарешті рука тата Єфраїма ледь затремтіла, і Пеппі сказала:

— Коли мені сповниться десять років, я переможу тебе, тату Єфраїме.

— Тато Єфраїм теж так думав.

— Ой лишенько! — похопилась Пеппі. — Я ж вас не познайомила! Це мої приятелі Томмі й Анніка, а це мій тато, капітан і його величність Єфраїм Довгапанчоха, бо ти ж, тату, негритянський король, правда?

— Правда, — відповів капітан Довгапанчоха. — Я король племені химерійців, що населяв острів Химерію. Я доплив туди після того, як мене змело у воду з палуби, ти ж пам'ятаєш?

— Авжеж, я так собі й уявляла, — відповіла Пеппі. — Весь час була певна, що ти не втонув.

— Щоб я та втонув? Ні, швидше верблюд пролізе крізь вушко голки, ніж я втону. Я плаваю, мов кит.

Томмі й Анніка зацікавлено дивилися на капітана Довгапанчоху.

— А чому ви, дядьку, не в негритянському вбранні? — нарешті запитав Томмі.

— Воно в мене сховане в торбі, — відповів капітан Довгапанчоха.

— Одягни його, одягни! — почала просити Пеппі. — Я хочу побачити тебе в уборі негритянського короля!

Вони всі зайшли до кухні. Капітан Довгапанчоха зник за дверима спальні Пеппі, а діти, чекаючи, поки він одягнеться, посідали на ящик з дровами.

— Достоту, як у театрі, — сказала Анніка, що аж тремтіла з напруженого очікування.

Аж ось нарешті — грюк! — відчинилися двері, і на порозі з'явився негритянський король. Стегна його опинала спідничка з лика, на шиї довгими разками звисало намисто, а голову оздоблювала золота корона. В одній руці він тримав спис, а в другій — щит. Більше на ньому нічого не було, хоч ні: товсті, волохаті ноги, що витикалися з-під ликової спіднички, внизу, біля кісточок, були оздоблені золотими браслетами.

— Усамкюсор-мюсор-філібюсор, — сказав капітан Довгапанчоха й грізно насупив брови.

— Ой, він розмовляє по-негритянському! — захоплено вигукнув Томмі. — Що це означає, дядьку Єфраїме?

— Це означає: "Тремтіть, мої вороги!"

— Слухай, тату, а негри не здивувалися, коли ти вийшов з води на їхній острів? — запитала Пеппі.

— Ще й як здивувалися! — відповів капітан Довгапанчоха. — Спершу вони хотіли з'їсти мене та коли я голіруч вирвав з корінням пальму, вони передумали й зробили мене своїм королем. Після цього я зранку правив островом, а після обіду будував собі човна. Мені треба було багато часу, бо все доводилося робити самому, хоч я й задумав змайструвати невеличкий вітрильник. Коли човен був уже готовий, я сказав неграм, що мушу їх покинути на якийсь час, але неодмінно повернуся й привезу з собою принцесу на ім'я Пеппілотта. Почувши це, вони затарабанили в свої щити й загукали: "Усюм-плюсор! Усюмплюсор!"

— А що це означає? — спитала Анніка.

— Це означає: "Браво! Браво!" Потім я два тижні правив островом дуже прискіпливо й видав підлеглим стільки різних наказів, щоб їх стало, аж поки я вернуся. Тоді нап'яв вітрило й виплив у море, а химеряни гукали мені вслід: "Усюмкуру кусомкара!", що означає: "Щасливо повертайся, наш товстий білий королю!" Я взяв курс просто на Сарабаю. І як ви гадаєте, що я побачив, коли підплив до берега? Свою давню чудову шхуну "Стрибуху". А біля поруччя стояв мій добрий, відданий Фрідольф і щосили махав мені рукою. "Фрідольфе, — сказав я йому, — тепер я знов перебираю на себе командування "Стрибухою". — "Слухаю, капітане!" — відповів він. Так я опинився на шхуні. Вся моя команда теж уціліла, і

тепер шхуна стоїть на якорі в порту і ти, Пеппі, можеш піти й привітатися з своїми давніми приятелями.

Коли Пеппі почула ці новини, вона так зраділа, що скочила на стіл, стала на голову й замахала ногами. Але Томмі й Анніка посмутніли: дуже скидалося на те, що Пеппі поїде від них.

— Треба влаштувати бенкет! — вигукнула Пеппі й знов замахала ногами. — І такий бучний, щоб аж гуло!

Вона накрила в кухні стіл, і всі сіли вечеряти. Пеппі на радощах запхала в рот відразу троє варених яєць разом із шкаралущею. І час від часу кусала батька за вухо, так їй було приємно бачити його. Пан Нільсон уже був ліг спати, але гамір у кухні збудив його, і він почав вражено терти очі, коли побачив капітана Довгапанчоху

— Ти глянь, і пан Нільсон тут! — втішився капітан Довгапанчоха.

— Я маю не самого тільки пана Нільсона, — мовила Пеппі.

Вона внесла до кухні коня і його теж пригостила вареним яйцем. Капітан Довгапанчоха був дуже вдоволений, що його дочка так гарно влаштувалася у віллі "Хованка", і радів, що вона взяла з корабля торбу з золотими монетами, а тому в його відсутність не знала нестатків.

Коли всі повечеряли, капітан Довгапанчоха витяг із своєї торби барабан — справжній негритянський барабан, на якому химеряни відбивають такт, коли танцюють або складають жертви. Капітан сів на підлогу й заходився барабанити. Кухню заповнили глухі, ні на що не схожі звуки — таких Томмі й Анніка ще зроду не чули.

— Негритянська музика, — пояснив Томмі сестрі.

А Пеппі скинула свої великі черевики й почала танцювати в самих панчохах танок, що також був ні на що не схожий. Потім король Єфраїм виконав дикий танок воїнів, якого він навчився на острові. Він вимахував списом, затулявся щитом і так вистукував босими ногами, що Пеппі крикнула:

— Гляди, а то підлога провалиться!

— Байдуже, хай провалюється, — відповів капітан Довгапанчоха і ще швидше закружляв по кухні. — Ти ж однаково будеш скоро негритянською принцесою, втіхою мого серця!

Тоді Пеппі пішла в танок з батьком. Вони виробляли одне перед одним якісь химерні фігури, викрикували дикими голосами і час від часу так високо підстрибували, що в Томмі й Анніки, які не зводили з них очей, врешті аж у голові запаморочилося. Видно, панові Нільсону також голова пішла обертом, бо він забився в куток і затулив очі лапками.

Поступово той дикий танок перейшов у боротьбу. Капітан Довгапанчоха так підкинув свою дочку, що вона полетіла просто на полицю з посудом. Але Пеппі довго там не просиділа. Дико верескнувши, вона скочила звідти через усю кухню просто на батька, схопила його, і за мить він уже полетів, наче метеор попід стелею, влучив головою в ящик з дровами біля плити і вгруз у нього, тільки його товсті ноги заметляли вгорі. Він не міг вибратися з ящика сам, бо був надто огрядний, та ще й тіпався зі сміху. Серед полін його сміх звучав, мов далекий грім. Пеппі потягла батька за ноги, щоб допомогти йому, але він засміявся ще дужче, так, що почав душитися. Виявляється, він страшенно боявся лоскоту.

— Ой, не... не... не лоскочи мене! — стогнав він. — Роби зі мною, що хочеш, кинь мене в море чи в садок крізь вікно, тільки не лоскочи в п'яти!

Він так реготав, що Томмі й Анніка дивувалися, як від його реготу не трісне ящик. Нарешті тато Єфраїм вибрався з-поміж полін. Тільки-но ставши на ноги, він кинувся на Пеппі й шпурнув її в другий кінець кухні. Вона впала обличчям у плиту, просто в сажу.

— Ха-ха-ха, ось вам і негритянська принцеса! — вигукнула Пеппі й повернула чорне, як смола, обличчя до Томмі й Анніки.

Тоді дико верескнула й кинулась на батька. Вона так труснула ним, що спідничка заторохтіла і з неї на всі боки полетіло лико. Золота корона спала в нього з голови й закотилася під стіл. Нарешті Пеппі пощастило кинути капітана додолу. Вона сіла на нього верхи й сказала:

— Будеш проситися?

— Буду! Змилуйся! — вигукнув капітан Довгапанчоха, і обоє вони весело засміялися. Пеппі легенько вкусила батька за ніс.

— Мені ще жодного разу не було так весело відтоді, як ми з тобою викидали п'яних матросів з винарні в Сінгапурі! — сказав капітан. Він витяг з-під столу корону й додав:— От якби побачили мої підданці, що моя корона валяється під столом!

Він надів корону на голову й розчесав спідничку, що тепер стала куди рідша.

— Мабуть, доведеться тобі віддати спідничку в художню майстерню, щоб її полагодили, — сказала Пеппі.

— Я думаю, що їй уже нічого не допоможе, — відповів капітан Довгапанчоха. Він сів на підлогу й витер піт з чола.

— Ну, Пеппі, доню моя, ти так само гарно брешеш, як і раніше?

— Так, брешу, коли маю час, але це буває не часто, — скромно відповіла Пеппі. — А ти як? Адже й ти був мастак прибрехати.

— Я своїм підданцям звичайно брешу в суботу ввечері, якщо вони добре поводились протягом тижня. Ми влаштовуємо вечір брехні й пісень у супроводі барабанів і танців зі смолоскипами. Чим більше я брешу, тим дужче б'ю в барабан.

— Он як! А мені немає кому барабанити, коли я брешу, — мовила Пеппі. — Я брешу сама собі, і так гарно, що аж приємно слухати, але ніхто мені не приграє на гребінці. Ось недавно я не могла заснути й набрехала собі про теля, яке вміло плести мереживо й лазити по деревах. І уяви собі, що я повірила кожнісінькому слову! Ото була справжня брехня! Та однаково ніхто мені не барабанив.

— Не журися, доню, — сказав капітан Довгапанчоха. — Я тобі побарабаню.

І він виконав для своєї дочки довгий барабанний марш. Пеппі сіла йому на коліна, притулилася замащеним у сажу обличчям до його щоки, і він став такий самий чорний, як і вона.

Анніка сиділа мовчки й про щось думала. Вона не знала, чи годиться сказати про це вголос, та все ж таки зважилася:

— Мама каже, що брехати негарно.

— Яка ж ти дурна, Анніко, — мовив Томмі. — Пеппі бреше не по-справжньому, а так, жартома, вона вигадує щось, як ти цього не розумієш!

Пеппі задумливо глянула на Томмі й сказала:

— Часом ти так мудро міркуєш, що я аж боюся, чи не вийде з тебе великої людини.

Настав вечір. Томмі й Анниці треба було йти додому. Вони провели чудовий день, побачили живого негритянського короля. І, звичайно, раді були, що до Пеппі повернувся батько. А все ж таки... все ж таки...

Коли Томмі й Анніка лежали в ліжках, вони не розмовляли, як бувало досі. В кімнаті панувала тиша. Раптом почулося зітхання. Це не витримав Томмі. За якийсь час знов почулося зітхання. Цього разу зітхнула вже Анніка.

— Ну чого ти там сопеш? — роздратовано запитав Томмі.

Та Анніка не відповіла. Вона вкрилася з головою і заплакала.

ПЕППІ ВЛАШТОВУЄ ПРОЩАЛЬНИЙ БЕНКЕТ

Коли другого ранку Томмі й Анніка зайшли кухонними дверми до вілли "Хованка", по всьому будинку лунало гучне хропіння. Капітан Довгапанчоха ще спав. Але Пеппі вже стояла посеред кухні й робила ранкову гімнастику.

— Ну от, тепер моє майбутнє забезпечене, — сказала вона. — Я стану негритянською принцесою і півроку плаватиму на "Стрибусі" по всіх морях світу. Тато вважає, що коли він півроку добре королюватиме в негрів, то другі півроку вони зможуть обійтися без короля. Адже старому морському вовкові треба час від часу відчути під ногами палубу. Та й про моє виховання він теж мусить подумати. Яка ж з мене вийде морська розбійниця, якщо я весь час житиму в палаці? Тато каже, що так можна зовсім зманіжитися.

— Ти вже ніколи не повернешся сюди? — здавленим голосом запитав Томмі.

— Повернуся, як піду на пенсію, — відповіла Пеппі. — Як матиму десь п'ятдесят чи шістдесят років. Отоді вже ми награємося досхочу!

Ні Томмі, ні Анніку ця обіцянка не втішила.

— Подумати тільки — негритянська принцеса! — замріяно вела далі Пеппі. — Не кожній дитині випадає таке щастя. О, яка я буду гарна!Носитиму золоті кільця у вухах і одне більше-в носі.

— А що ти ще носитимеш? — запитала Анніка.

— Більше нічогісінько, — відповіла Пеппі. — Але я матиму власного негра, який щоранку чорнитиме мене ваксою, щоб я була така чорна, як інші химеряни. Треба тільки виставляти себе ввечері за двері, як виставляють черевики.

Томмі й Анніка спробували уявити собі, який Пеппі матиме вигляд.

— Ти вважаєш, що чорний колір личитиме до твоїх рудих кіс? — несміливо запитала Анніка.

— Побачимо, — відповіла Пеппі. — Та й хіба довго пофарбувати їх у зелений колір? — Вона задумливо зітхнула. — Принцеса Пеппілотта! Яке життя. Який блиск! Як я танцюватиму! Принцеса Пеппілотта танцює при світлі табірного багаття під звуки барабанів! Уявляєте, як дзеленчатиме у мене кільце в носі?

— А коли... коли ти відпливеш? — запитав Томмі. Голос у нього трохи захрип.

— "Стрибуха" здіймається з якоря завтра, — відповіла Пеппі.

Усі троє надовго замовкли. Раптом їм чомусь не стало про що говорити. Та скоро до Пеппі знов вернувся добрий гумор, і вона заявила:

— Але сьогодні я влаштовую у віллі прощальний бенкет. Прощальний бенкет — більше я вам нічого не скажу! Всіх, хто хоче попрощатися зі мною — ласкаво просимо!

Звістка про бенкет миттю поширилася серед дітей маленького містечка.

— Пеппі Довгапанчоха виїздить з містечка і влаштовує прощальний бенкет у віллі "Хованка"! Хто хоче піти на бенкет?

Багато дітей захотіло піти на прощальний бенкет, а саме — тридцять четверо. Томмі й Анніці мама дозволила бути у Пеппі, скільки вони самі захочуть. Бо вона розуміла, що такого дня треба вдовольняти всі забаганки дітеи й прощати їм усі їхні примхи.

Томмі й Анніка ніколи не забудуть прощального бенкету в Пеппі. Вечір був на диво теплий і гарний, такий, що про нього кажуть звичайно: "Який чудесний літній вечір!"

В присмерку духмяніли і яскріли троянди в садку Пеппі, таємниче шуміли старі дерева. Все було б таке гарне, якби не... Томмі й Анніка навіть не зважувалися додумати свою думку до кінця.

Діти, йдучи в гості, взяли з собою глиняні свистки і тепер, крокуючи садком, весело свистіли. На чолі колони виступали Томмі й Анніка. Не встигли вони наблизитись до веранди, як відчинилися двері й на порозі з'явилася Пеппі. Очі її на веснянкуватому веселому личку радісно сяяли.

— Прошу до моєї скромної господи, — гостинно мовила вона.

Анніка не зводила з Пеппі очей: вона хотіла назавжди запам'ятати її обличчя. Ніколи не забуде вона, як Пеппі того вечора стояла на порозі вілли, не забуде її рудих кісок, усміхненого лиця в ластовинні й чорних великих черевиків.

Звіддалік долинав приглушений грім барабана — то капітан Довгапанчоха сидів на кухні, тримаючи між коліньми негритянський барабан, і гупав у нього. Він був одягнений, як і годиться негритянському королю. Пеппі навмисне попросила його, щоб він так одягся, бо знала, що дітям буде цікаво подивитися на справжнього негритянського короля.

І справді, діти відразу поквапились до кухні і з усіх боків обступили короля Єфраїма. "Добре, що не прийшло більше дітей, бо тоді всі не вмістилися б у кухні", — подумала Анніка. Та тієї миті з садка почулися звуки гармонії, і в дверях з'явилася вся команда "Стрибухи" на чолі з Фрідольфом. Це він і грав на гармонії. Вдень Пеппі ходила на корабель до своїх друзів і запросила їх на прощальний бенкет. Тепер, побачивши їх, вона кинулась до Фрідольфа й так щиро обняла його, що в нього аж обличчя посиніло. Тоді вона відпустила його й вигукнула:

— Музики! Музики!

Фрідольф заграв на гармонії, король Єфраїм загупав у барабан, а всі діти засвистіли в глиняні свистки.

Ящик з дровами був накритий скатертиною, а на ньому довгими рядами вишикувалися пляшки з лимонадом. Кухонний стіл був весь заставлений тортами, а на плиті стояла величезна сковорода з ковбасками.

Король Єфраїм перший поклав собі на тарілку вісім ковбасок. Гості наслідували його приклад, і скоро на кухні стало чути тільки такі звуки, які завжди бувають, коли їдять ковбасу. Потім перейшли до торта й

лимонаду — кожен брав собі, скільки сам хотів. У кухні було трохи тісно, тому гості розійшлися хто на веранду, хто в садок, тільки то тут, то там білів у темряві крем на тарілочках.

Коли всі наїлися досхочу, Томмі запропонував у щось погратися, щоб повтрушувалися в животі ковбаски й торт. Наприклад, у гру "Роби, як Джон". Пеппі не знала, що це за гра, де Томмі пояснив, що хтось має бути Джоном, а решта всі повинні робити те саме, що й він.

— Чудово, — мовила Пеппі, — гарна гра. Надто як я буду Джоном.

— Вона почала з того, що вилізла на дах пральні. Спершу треба було вибратись на огорожу, а вже з неї на дах. Пеппі, Томмі й Анніка опинились там швидко, бо вже не раз долали цей шлях. Проте іншим дітям завдання здалося не таким простим. Матросам з корабля, що вміють лазити по щоглах, забратися на дах теж було заіграшки, а от огрядний капітан Довгапанчоха насилу дав собі раду. Та ще й його ликова спідничка за все чіплялася. Він довго відсапувався, коли врешті опинився на даху.

— Пропала моя спідничка, — похмуро мовив він.

З даху Пеппі стрибнула просто на землю. Менші діти не зважувались зробити те саме, але Фрідольф їм допоміг — поздіймав тих, хто боявся стрибати. Далі Пеппі шість разів перевернулася на траві. Всі зробили те саме, а капітан Довгапанчоха сказав:

— Нехай хтось підштовхне мене ззаду, а то я нізащо сам не перевернуся.

Пеппі взялася допомагати батькові. І так ревно, що коли раз підштовхнула його, він уже не міг спинитися й покотився клубком по траві, перекинувшись чотирнадцять разів замість шести.

Потім Пеппі помчала до будинку, перестрибнула східці на веранду, далі вилізла надвір крізь вікно й побралася драбиною, прихиленою до стіни, на дах вілли. Там вона пройшла по гребені, досягла димаря, вилізла на нього, стала на одній нозі й закукурікала. Тоді стрімголов кинулась до дерева, що росло біля причілка, зсунулася по його стовбурі на землю, помчала до дровітні, схопила сокиру, відбила нею одну дошку в стіні, пролізла тією діркою надвір, скочила на огорожу і пройшла нею метрів з п'ятдесят, насилу втримуючи рівновагу, далі вилізла на дуба й сіла відпочити на самісінькому вершечку.

На дорозі перед віллою зібралося багато цікавих. Потім вони всім розповідали, що бачили негритянського короля, який стояв на одній нозі на димарі й голосно кукурікав. Але ніхто їм не вірив.

Коли капітан Довгапанчоха пролазив крізь дірку в дровітні, сталося те, що й мало статися, — він застряг між дошками й не міг ні пролізти, ні вернутися назад. Тому гра припинилася, і всі діти зібралися біля дровітні, щоб поглянути, як Фрідольф пилкою розширює дірку.

— Нічого не скажеш, весела гра, — вдоволено мовив капітан, коли нарешті вибрався з дірки. — А тепер що ми робитимемо?

— Раніше ви, капітане, любили мірятися силою з Пеппі, — сказав Фрідольф. — Нам завжди було так цікаво дивитися на ваше змагання.

— Непогана думка! — мовив капітан Довгапанчоха. — Горе тільки, що моя дочка стала дужча за мене.

Томмі стояв біля самої Пеппі.

— Коли ми гралися, Пеппі, я боявся, що ти залізеш до нашого схованку в дуплі, — шепнув він їй. — А я не хочу, щоб ще хтось знав про нього. Навіть, якщо я ніколи більше туди не залізу.

— Ну що ти, це тільки наш сховок, — мовила Пеппі.

Батько Пеппі взяв залізний лом і зігнув його навпіл, ніби він був зроблений з воску. Пеппі взяла другий лом і зігнула його так само.

— Такими штуками я гралася, тату, коли ще лежала в колисці, — сказала вона. — Просто, щоб якось згаяти час.

Тоді капітан Довгапанчоха зняв із завісів кухонні двері й поклав на землю. Фрідольф і ще семеро матросів стали на двері, а капітан підняв їх угору й десять разів проніс навколо галявини.

Тим часом зовсім смеркло, і Пеппі запалила смолоскипи. Все навкруги залляло химерне тремтливе світло.

— Ану тепер я, — мовила Пеппі батькові, коли він опустив двері з матросами додолу.

Вона завела на двері коня, верхи на нього посадовила Фрідольфа й ще трьох матросів, а кожному матросові дала на руки по двоє дітей. Фрідольф тримав Томмі й Анніку. Потім Пеппі підняла двері вгору й пронесла навколо галявини двадцять п'ять разів. То було незвичайне видовище, та ще й увечері, при світлі смолоскипів!

— Справді, доню, ти дужча, — сказав капітан. Після змагання всі посідали на траві. Фрідольф заграв на гармонії, а матроси заспівали своїх найкращих пісень. Діти заходилися танцювати під музику, і найзавзятіше стрибала Пеппі, схопивши в руки два смолоскипи.

Бенкет закінчився фейєрверком. Пеппі стріляла з ракетниці, і небо осявали хвостаті ракети й круглі сонця. Анніка сиділа на веранді й дивилася на ту вогняну гру. Яке все було чудесне, яке миле. Троянд вона не бачила в темряві, але відчувала їхній запах. Як було б навдивовижу гарно, коли б... коли б... Анніці здалося, ніби чиясь крижана рука

стиснула її за серце. Як вона витримав завтрашній день? А до кінця канікул? І взагалі весь час? Адже у віллі "Хованка" не буде вже Пеппі. Не буде пана Нільсона, а на веранді не стоятиме кінь. Вони вже не їздитимуть з Пеппі верхи, не вирушатимуть на прогулянки, не сидітимуть разом вечорами в затишній кухні вілли "Хованка", не буде в них дерева, в якому ростуть пляшки з лимонадом. Тобто, дерево, звичайно, буде, проте Анніка була майже певна, що лимонад у ньому перестане рости, коли Пеппі виїде. Що вони з Томмі робитимуть завтра? Мабуть, гратимуть у крокет. І Анніка тяжко зітхнула.

Бенкет закінчився. Діти з містечка подякували господині й попрощалися з нею. Капітан Довгапанчоха також подався з своїми матросами на шхуну. Він вважав, що й Пеппі повинна йти з ним, але вона сказала, що хоче переночувати останню ніч у своїй віллі.

— Не забудь тільки, що ми знімаємося з якоря вранці о десятій годині! — гукнув капітан уже знадвору.

І ось Пеппі, Томмі й Анніка лишилися самі. Вони сиділи в темряві на східцях веранди й довго мовчали.

— Ви, звичайно, можете приходити сюди гратися, — нарешті озвалася Пеппі. — Ключ висітиме на цвяшку біля одвірка. Можете брати все, що є в шухлядах. І я поставлю в дуплі драбину, щоб ви могли самі ховатися в ньому. Хоч, мабуть, у дубі не ростиме більше пляшок з лимонадом — на них саме неврожай.

— Ні, Пеппі, — сумно сказав Томмі, — ми більше сюди не прийдемо.

— Так, ніколи вже не прийдемо, — додала Анніка.

А сама подумала, що відтепер заплющуватиме очі, коли їй доведеться йти повз віллу "Хованка". Адже там більше не буде Пеппі! І Анніці знов здалося, ніби чиясь крижана рука стиснула її за серце.

ПЕППІ СІДАЄ НА КОРАБЕЛЬ

Пеппі старанно замкнула двері вілли "Хованка" й повісила ключ на цвяшок біля одвірка. Потім винесла з веранди коня — востаннє вона виносила його з веранди! Пан Нільсон уже сидів набундючений у Пеппі на плечі: він розумів, що відбувається якась незвичайна подія.

— Наче я все вже зробила, — мовила Пеппі. Томмі й Анніка мовчки кивнули головою. Справді, все вже було готове.

— Ще рано, може, підемо пішки? — запропонувала Пеппі.

Томмі й Анніка знов лише мовчки кивнули головою. І вони рушили до містечка. У порт, де стояла на якорі "Стрибуха". Кінь неквапом потупав слідом за ними.

Пеппі глянула через плече на віллу й сказала:

— Добра хатка, без бліх і взагалі зручна. Мабуть, з нею не зрівняється жодна негритянська глиняна хижа, де мені відтепер доведеться мешкати.

Томмі й Анніка все ще мовчали.

— Якщо в моїй глиняній хижі буде повно бліх, — повела далі Пеппі, — я приручу їх, триматиму в коробці з-під сигарет і вечорами гратимуся в "Третього зайвого". І поначіплюю їм бантики на лапки. А двох найвідданіших і найкмітливіших назву Томмі й Аннікою, і вони спатимуть уночі зі мною на ліжку.

Але й від такої заяви Томмі й Анніка не стали говіркіші.

— Що таке з вами? — обурено запитала Пеппі. — Знайте, що довго мовчати небезпечно. Язик зсихається, коли його не вживати. Я мала в Калькутті знайомого муляра, що отак мовчав, як ви. І з ним сталося те, що й мало статися. Якось він захотів сказати мені: "До побачення, люба Пеппі, щасливої дороги і дякую тобі за товариство!" І що ж ви думаєте? Спершу лице в нього скривилося, бо завіси в щелепах заіржавіли, тому їх треба було змастити мастилом для швацької машинки. А тоді він промимрив: "У бу, у му!" Я зазирнула йому в рот, і знаєте, що побачила? Язик у нього зсохся, наче зів'ялий листок! Потім уже той муляр довіку нічого не міг сказати, тільки: "У бу, у му". Було б дуже прикро, якби таке сталося й з вами. Спробуйте, поки не пізно, може, вам пощастить краще за того муляра вимовити: "До побачення, люба Пеппі, щасливої дороги і дякуємо тобі за товариство!" Ану спробуйте!

— Щасливої дороги, люба Пеппі, і дякуємо за товариство! — слухняно сказали Томмі й Анніка.

— Слава богу, — мовила Пеппі, — а то я вже боялася за вас. Якби у вас вийшло "У бу, у му", я б просто не знала, що робити.

Нарешті вони побачили порт і "Стрибуху", що стояла на якорі. Капітан Довгапанчоха давав з містка свої накази. Матроси жваво готувалися до виходу з потру. А на березі вже зібралися всі мешканці містечка, щоб попрощатися з Пеппі. І ось вона з'явилася, разом з Томмі, Аннікою, конем і паном Нльсоном.

— Йде Пеппі Довгапанчоха! Йде Пеппі Довгапанчоха! Дайте їй дорогу! — почулося з усіх боків.

Люди розступалися, а Пеппі вітала їх, киваючи головою. Потім узяла на руки коня й понесла його трапом. Бідолашна тварина недовірливо роззиралася на всі боки, бо коні не дуже люблять морські подорожі.

— А ось і ти, люба моя доню! — вигукнув капітан Довгапанчоха і на мить припинив свої команди, щоб обняти Пеппі.

Він пригорнув її до грудей, Пеппі також обхопила його руками, і вони обнялися так міцно, що аж ребра затріщали.

В Анніки цілий ранок стояв у горлі клубок. А коли вона побачила, як Пеппі понесла трапом коня, клубок раптом зник, і вона заплакала, стоячи на пристані між пакунками, спершу тихенько, а потім дедалі голосніше.

— Не рюмсай! — гримнув на неї Томмі. — Людей соромно!

Та від цих слів Анніка ще дужче заплакала. Вона так ридала, що аж тремтіла. Томмі спересердя підгилив ногою камінця, який поторохтів по набережній і впав у воду. Власне, Томмі залюбки шпурнув би того камінця в "Стрибуху", огидну шхуну, що мала забрати від них Пеппі! Щиро казати, якби ніхто не бачив, Томмі й сам заплакав би. Але при людях він стримувався. Тому він і підгилив ногою камінця.

Пеппі збігла трапом униз і кинулась до Томмі й Анніки. Вона взяла їх за руки й сказала:

— Лишилося десять хвилин.

Почувши це, Анніка прихилилась до купи пакунків і заридала так, що на неї жаль було дивитися. Томмі не знайшов більше камінця, щоб підгилити його у воду. Тому він тільки насупився й міцно зціпив зуби.

Пеппі оточили діти з цілого містечка, що прийшли попрощатися з нею. Вони дістали свої глиняні свистки й зіграли для неї прощальну пісню. Та хоч пісня мала бути веселою, вона прозвучала дуже, дуже сумно. Анніка так плакала, що не могла встояти на ногах. Томмі згадав, що він

написав для Пеппі вірша. Він витяг з кишені папірця й почав читати тремтячим голосом:

Прощай, люба Пеппі, ти їдеш від нас,

Але пам'ятай повсякчас,

Що друзів таких, як залишила ти,

Довіку тобі не знайти.

— Складено до ладу, — вдоволено мовила Пеппі. — Я вивчу цей віршик напам'ять і проказуватиму його химерянам, коли ми ввечері сидітимем біля табірного багаття.

До Пеппі з усіх боків тиснулися діти, щоб попрощатися з нею. Вона підняла руку й попросила тиші.

— Друзі, — почала Пеппі, — відтепер я зможу гратися тільки з негренятами. Я ще не знаю, які в нас будуть розваги. Може, ми будемо перекидатися з носорогами, чи бігати наввипередки з удавами, чи їздити верхи на слонах, чи гойдатися на пальмовому вітті. Одне слово, якось будемо коротати час.

Пеппі на хвилину замовкла. Томмі й Анніка відчули, що вони вже ладні зненавидіти тих негренят, з якими Пеппі гратиметься.

— Але, мабуть, настане такий день у пору дощів, довгий, нудний день, коли нам набридне бігати роздягненими по дощі, а нічого кращого ми не придумаєм. Та як добре поміркуємо, і може, здогадаємося залізти в мою глиняну хижу, якщо тільки глина не зовсім розмокне, бо тоді з неї можна буде лише пекти пиріжки. Та коли глина не зовсім розмокне, ми посідаємо в хижі, негренята і я, і вони, мабуть, попросять: "Пеппі, розкажи нам щось!" І тоді я розкажу їм про малесеньке містечко, що

лежить дуже далеко, на другому кінці світу, і про те, що там живуть білі діти. "Ви собі не уявляєте, — скажу я їм, — які то гарні діти. Білі, мов сніг, тільки ноги в них бувають не дуже білі. І ще вони чудово свищуть у глиняні свистки, але найкраще знають таблицю вноження". Мабуть, негренята зажуряться, що вони зовсім не знають таблиці вноження, і мені доведеться якось їх утішати. Може, я тоді розвалю хижу, замішу глину з неї і ми напечемо глиняних пиріжків, а потім самі вимастимося в глину з голови до ніг. Думаю, що мені пощастить чимось їх розвеселити. А тепер дякую за все і бувайте здорові!

Діти знов засвистіли в свистки, ще жалібніше, ніж перше.

— Пеппі, підіймайся на борт! — гукнув капітан Довгапанчоха.

— Зараз, капітане! — відповіла Пеппі. Вона обернулася до Томмі й Анніки. "Який у неї дивний погляд", — подумав Томмі. Так дивилася на нього мама, коли він був дуже, дуже хворий.

Анніка й далі лежала на пакунках. Пеппі підвела її, пригорнула до себе й прошепотіла:

— Прощай, Анніко, й не плач!

Анніка обхопила її руками й жалібно схлипнула:

— Прощай, Пеппі!

Потім Пеппі міцно потиснула руку Томмі й кинулась трапом нагору. В Томмі скотилася по носі велика сльоза. Він щосили зціпив зуби, але це не допомогло. З очей скотилася друга сльоза. Він узяв Анніку за руку, і вони почали дивитися на Пеппі разом, але не бачили її на палубі. Бо перед очима завжди все розпливається, коли їх затуманюють сльози.

— Хай живе Пеппі Довгапанчоха! — загукали люди з берега.

— Підіймай трап, Фрідольфе! — скомандував капітан.

І Фрідольф підняв трап. "Стрибуха" була готова плисти в далекі краї. Аж раптом...

— Ні, тату Єфраїме, так не годиться, — мовила Пеппі. — Я цього не витримаю.

— Чого ти не витримаєш, доню? — здивувався капітан Довгапанчоха.

— Не витримаю, щоб бодай хтось на світі плакав і сумував через мене. А тим паче Томмі й Анніка. Спускайте знов трап. Я залишуся у віллі "Хованка".

Капітан Довгапанчоха трохи помовчав.

— Роби, як знаєш, — врешті сказав він. — Ти завжди мала волю.

Пеппі кивнула головою.

— Так, я завжди мала волю.

Вона почала прощатися з батьком. Вони знов обнялися так міцно, що аж ребра затріщали. І домовилися, що капітан часто, дуже часто навідуватиметься до Пеппі у віллу "Хованка".

— І взагалі, тату Єфраїме, тобі не здається, що дитині краще мати свою домівку, ніж тинятися по морях і мешкати в глиняній хижі? — мовила Пеппі.

— Ти, як завжди, кажеш правду, доню моя, — відповів капітан Довгапанчоха. — Певне, що у віллі "Хованка" життя твоє буде

впорядковане, не те що на морі. А для малих дітей впорядковане життя багато важить.

Пеппі попрощалася з матросами шхуни і ще раз обняла тата Єфраїма. Тоді взяла на свої дужі руки коня і знесла його на берег. "Стрибуха" тим часом знялася з якоря. Але в останню мить капітан Довгапанчоха згадав про одну важливу річ.

— Пеппі, — гукнув він, — у тебе ж, мабуть, немає вже грошей! Ось на, лови!

І він кинув на берег скриньку з золотими монетами. Та, на жаль, шхуна вже відпливла далеченько і скринька не досягла берега. Хлюп — і вона зникла під водою. Люди на березі розчаровано зітхнули. Але тут знов почулося: хлюп! Це Пеппі пірнула в море і відразу з'явилася над водою, тримаючи в зубах скриньку. Вона вибралася на берег, скинула водорості, що прилипли в неї за вухом, і сказала:

— Тепер я знов багата, як троль.

Тільки Томмі й Анніка все ще не могли збагнути, що сталося. Вони стояли, вражено пороззявлявши роти, й дивилися то на Пеппі, то на коня, то на скриньку, то на шхуну, що під усіма вітрилами виходила з порту.

— Ти не... ти не відпливаєш? — несміливо запитав нарешті Томмі.

— Вгадуй до третього разу, — відповіла Пеппі, викручуючи мокрі коси.

Потім вона посадовила на коня Томмі, Анніку й пана Нільсона, поклала на нього скриньку й сіла сама.

— Гайда додому! — крикнула вона дзвінким голосом.

Аж тепер Томмі й Анніка все збагнули. Томмі так зрадів, що навіть заспівав свою улюблену пісню:

Вирушають шведи в далекий похід!

Анніка стільки плакала, що не могла відразу спинитися. Вона й далі схлипувала, але тепер уже з радощів. Пеппі обняла її рукою, і Анніка відчула незвичайний спокій. О, яке все раптом стало чудове!

— Що ми сьогодні робитимем, Пеппі? — спитала Анніка, коли врешті перестала схлипувати.

— Та, може, зіграємо в крокет, — відповіла Пеппі.

— Добре, — погодилася Анніка, бо знала, що г Пеппі навіть грати в крокет цікаво.

— Або ще... — Пеппі на мить замовкла. Всі діти тиснулись навколо коня, щоб почути слова Пеппі. — Або ще підемо на річку і вчитимемось ходити по воді.

— По воді не можна ходити, — сказав Томмі.

— Чому не можна? — заперечила Пеппі. — Якось на Кубі я зустріла рибалку, що...

Кінь учвал рушив з місця, і діти, що оточували його, більше нічого не почули. Проте вони все ще стояли на пристані й дивилися вслід Пеппі, що поспішала до вілли "Хованка". Скоро їм стало видно тільки темну цятку, а потім зникла й вона.